SUUNTO

OHJEKIRJA

ASIAKASPALVELUN YHTEYSTIEDOT

Suunto Oy		Puh. +358 9 875870
		Fax +358 9 87587301
Suunto	USA	Puh. 1 (800) 543-9124
	Kanada	Puh. 1 (800) 776-7770
Euroopan Call Center		Puh. +358 2 284 11 60
PC-aiheiset kysymykset		softwarehelpdesk@suunto.com
Suunnon verkkosivut		www.suunto.com

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	6
1.1 TARKISTUSLISTA	6
1.2 HOITO JA PUHDISTUS	6
1.3 VESITIIVIYS	6
1.4 AKUN LATAAMINEN	7
2. NÄIN KÄYTÄT SUUNTO M9:ÄÄ	8
2.1 NÄYTTÖ	8
2.1.1 Tilan ilmaisin	8
2.1.2 Akun varaustason ilmaisin	8
2.1.3 Hälytyssymboli	8
2.1.4 GPS-yhteyden tarkkuusnäyttö	8
2.2 NÄPPÄIMET	9
2.2.1 Lyhyt ja pitkä painallus	9
2.2.2 Start/Data-näppäin	9
2.2.3 Stop/Cancel-näppäin	9
2.2.4 Enter-näppäin1	0
2.2.5 Nuolinäppäimet1	0
2.2.6 Näppäinlukko 1	1
2.3 VALIKOT1	2
2.3.1 Valikkojen perusrakenne1	2
2.3.2 Valikoissa liikkuminen1	3
2.4 GPS-JÄRJESTELMÄN ESITTELY1	3
2.4.11 Johdanto1	3
2.4.2 Näköyhteys tarvitaan1	4
2.4.3 Tarkkuus1	4
2.4.4 GPS:n käyttö1	4
2.4.5 Monipuolisuus1	5
3.TILAT1	6
3.1 YLEISTÄ1	6
3.2 TIME-TILA 1	6
3.2.1 Perusnäyttö1	6

3.2.2 Ajanottokello	17
3.2.3 Toimintovalikko	17
3.2.4 Hälytys (Alarm)	17
3.2.5 Aika / Päivämäärä (Time/Date)	18
3.2.6 Yleiset käyttöasetukset (General)	20
3.2.7 Mittayksiköt (Units)	22
3.3 WEATHER-TILA	26
3.3.1 Perusnäyttö	26
3.3.2 Toimintovalikko	26
3.3.3 Barometrinen muisti	26
3.3.4 Säähälytys	27
3.4 COMPASS-TILA	28
3.4.1 Perusnäyttö	28
3.4.2 Toimintovalikko	28
3.4.3 Kompassin kalibrointi (Calibrate)	29
3.4.4 Eranto (Declination)	31
3.5 SAILING-TILA	32
3.5.1 Perusnäyttö	32
3.5.2 Toimintovalikko	34
3.5.3 Seuranta (Tracking)	34
3.5.4 Kuljetut reitit (Tracks)	35
3.5.5 Kilpailu (Race)	36
3.6 6 NAVIGATION-TILA	36
3.6.1 PERUSNÄYTTÖ	36
3.6.2 TOIMINTOVALIKKO	37
3.6.3 NAVIGOINTI (NAVIGATE)	37
3.6.4 REITIT (ROUTES)	38
3.6.5 Kilpailu (Race)	42
3.7 RACING-TILA	43
3.7.1 Perusnäyttö	43
3.7.2 Toimintovalikko	46

3.8 TOIMINTOVALIKKO	52
3.8.1 GPS	52
3.8.2 Mies yli laidan (MOB)	53
3.8.3 Muistipaikka (MEMPoint)	54
3.8.4 Sijainti (Position)	55
3.8.5 (Tuulen suunta) WINDdir	56
4. LISÄOMINAISUUDET	57
4.1 PC-LIITÄNTÄ	57
4.1.1 Tiedonsiirto	57
4.2 SUUNTO SAIL MANAGER	58
4.2.1 Suunto Sail Managerin toiminnot	58
4.2.2 2 Suunto M9 -kohtaisten asetusten muuttaminen	59
4.3 SUUNTOSPORTS.COM	60
4.3.1 Laitteistovaatimukset	60
4.3.2 SuuntoSports.com-aihekokonaisuudet	60
5. TEKNISET TIEDOT	63
6. GPS-KARTTAJÄRJESTELMÄLUETTELO	64
7. SANASTO	72
8. TEKIJÄNOIKEUDET JA TAVARAMERKKI	75
9. CE-YHDENMUKAISUUS	76
10. VASTUUNRAJOITUS JA ISO 9001 - YHDENMUKAISUUS	76
11. VASTUUVAPAUS	77

1. YLEISTÄ

Suunto M9 on harrastuskäyttöön tarkoitettu luotettava ja tarkka elektroninen laite.

HUOM: Suunto M9:ää ei ole tarkoitettu käytettäväksi ammatillista tai teollista mittaustarkkuutta vaativiin tarkoituksiin.

1.1 TARKISTUSLISTA

Hankittuasi laitteen tarkista, että pakkaus sisältää seuraavat tarvikkeet:

- Suunto M9
- Telakointiasema
- Laturi
- PC-liitäntäkaapeli
- Suunto Sail Manager -ohjelman ja Suunto M9:n käyttöohjekirjan sisältävä CD
- Suunto M9 -pikaohje

Mikäli jokin edellä mainituista tarvikkeista puuttuu, ota yhteyttä jälleenmyyjään, jolta ostit pakkauksen.

1.2 HOITO JA PUHDISTUS

Tee vain tässä käyttöoppaassa mainitut hoitotoimenpiteet. Älä koskaan yritä purkaa Suunto M9:ää tai huoltaa sitä itse. Suojaa Suunto M9 iskuilta, korkeilta lämpötiloilta ja suoralta auringonvalolta. Kun et käytä Suunto M9:ää, säilytä sitä huoneenlämmössä, puhtaassa ja kuivassa paikassa.

Voit puhdistaa laitteen lämpimällä vedellä kostutetulla pyyhkeellä. Pinttyneet likatahrat voit poistaa miedolla saippualiuoksella. Älä altista laitetta voimakkaille kemikaaleille kuten bensiinille, puhdistusaineille, asetonille, alkoholille, hyönteiskarkotteille, liimoille tai maaleille, sillä ne vahingoittavat laitteen tiivisteitä, kuorta ja ulkopintaa. Puhdista PC-liitännän nastat esimerkiksi hammasharjalla. Pidä anturin ympärillä oleva alue puhtaana liasta ja hiekasta. Älä koskaan työnnä mitään anturin reikiin.

1.3 VESITIIVIYS

Suunto M9:n vesitiiviys on testattu 10 baariin (vastaa 100 m / 330 jalan syvyyttä) ISO 2281 standardin mukaisesti (www.iso.ch). Se ei kuitenkaan ole sukellusinstrumentti eikä sitä tulisi käyttää tiedon hankkimiseen veden alla. Älä painele painikkeita veden alla.

HUOM: Runsas vesi tai lika Suunto M9:n kuoren alla voi häiritä satelliittisignaalin vastaanottoa.

1.4 AKUN LATAAMINEN

Suunto M9:n mukana tulee laitteen sisälle laitettava ladattava akku. Voit ladata akun noin 500 kertaa. Yhden latauksen elinikä riippuu GPS:n, kompassin ja tallennustoimintojen käytöstä. Kun näytöllä oleva akun varaustason ilmaisin on punaisella, akun varaustaso on alhainen. Tällöin akku on ladattava. Myös erittäin kylmä ilma saattaa vaikuttaa varaustason ilmaisimeen, vaikka akussa olisikin vielä riittävästi virtaa. Jos ilmaisin menee punaiselle yli 10 °C:n (50°F) lämpötilassa, akku on ladattava.

Älä yritä vaihtaa akkua, sillä se mitätöi takuun. Vie Suunto M9 valtuutetulle Suuntokauppiaalle akun vaihtoa varten.

Voit ladata akun joko 110 V tai 220 V (ostopaikasta riippuen) verkkovirtaan kytkettävällä laturilla, auton tupakansytyttimeen liitettävällä laturilla (lisävaruste) tai 9 V paristolla.

Lataa akku seuraavasti:

- 1. Aseta Suunto M9 telakointiasemaan näyttö ylöspäin.
- 2. Kytke laturi telakointiasemaan. Kytke laturi pistorasiaan.
- Kun akun varaustason ilmaisin ilmoittaa akun olevan täynnä, irrota laturi pistorasiasta. Suunto M9 on nyt käyttövalmis.

HUOM: GPS:n, taustavalon ja kompassin runsas käyttö lyhentää akun käyttöikää huomattavasti.

2. NÄIN KÄYTÄT SUUNTO M9:ÄÄ

2.1 NÄYTTÖ

2.1.1 Tilan ilmaisin

Näytön vasemmalla puolella on tilan ilmaisin, joka näyttää käytössä olevan tilan. Tilan ilmaisin näyttää tilat ylhäältä alaspäin seuraavassa järjestyksessä: TIME (kellonaika), WEATHER (sää), COMPASS (kompassi), SAILING (purjehdus) ja NAVIGATION (navigointi). Osoitinpalkin vieressä oleva liikkuva osoitin näyttää valitun tilan. Kun RACING-tila on valittuna, sekä SAILING- että NAVIGATION-osoittimet näkyvät näytöllä.

2.1.2 Akun varaustason ilmaisin

Näytön oikealla puolella on akun varaustason ilmaisin. Kun ilmaisinpalkki on punaisella alueella, akku on ladattava. Kun akku on latauksessa, akun varaustason ilmaisin liikkuu jatkuvasti ylöspäin kunnes akku on täynnä. Tällöin ilmaisin jää yläasentoon.

2.1.3. Hälytyssymboli

Jos normaali tai säähälytys on päällä, neliskulmainen symboli ilmestyy alemman vaakasuoran pisteviivan oikealle puolelle.

2.1.4. GPS-yhteyden tarkkuusnäyttö

Kun GPS on päällä, näytön ylemmälle vaakasuoralle pisteviivalle ilmestyy nelikulmioita. Kun GPS on päällä, mutta sillä ei ole satelliittiyhteyttä, pisteviivalla on näkyvissä pelkät nelikulmion ääriviivat. Kun GPS:llä on satelliittiyhteys, viivalla on 1-5 mustaa nelikulmiota. Niiden määrä riippuu yhteyden

laadusta. Mitä enemmän nelikulmioita on, sitä useampiin satelliitteihin on yhteys ja sitä parempi signaalin vastaanotto on.

2.2 NÄPPÄIMET

2.2.1 Lyhyt ja pitkä painallus

Voit suorittaa näppäinten avulla eri toimintoja riippuen siitä, kuinka kauan painat tiettyä näppäintä.

Tavallinen tai lyhyt painallus tarkoittaa sitä, että näppäintä painetaan nopeasti.

Pitkä painallus tarkoittaa sitä, että näppäintä painetaan yli 2 sekuntia.

2.2.2 Start/Data-näppäin

Lyhyt painallus

- Time-tilassa aloittaa ajanoton ja tallentaa väliajat.
- Avaa tietonäytön Sailing-, Navigation- ja Racing-tiloissa sekä MOB-toiminnossa. Palaa perusnäyttöön Sailing-, Navigation- ja Racing-tilojen ja MOB-toiminnon tietonäytöltä.

Pitkä painallus

• Aktivoi taustavalon silloin kun taustavalon asetuksena ei ole *Off* eli *pois päältä*. Taustavalo palaa asetuksia suorittaessasi sekä viisi sekuntia viimeisen painalluksen jälkeen. Lisätietoa taustavalon asetuksista löydät sivulta 20.

2.2.3 Stop/Cancel-näppäin

Lyhyt painallus

- Laite palaa edelliselle valikkotasolle tai edelliseen asetukseen hyväksymättä muuttamaasi asetusta.
- Kun laite on tilan perusnäytössä, toimii pikavalintanäppäimenä, jonka avulla voit valita perusnäytön alimman kentän kolmesta eri toimintovaihtoehdosta haluamasi. Pikavalintana tekemäsi asetus säilyy vaikka vaihtaisit tilaa tai valikkotasoa. Pikavalintana tehdyn asetuksen vaihtaminen Time-tilassa on mahdollista vasta kun ajanottokello on nollattu.
- Time-tilassa keskeyttää ajanoton ja selaa väliaikoja näytöllä.

Pitkä painallus

- Palaa senhetkisen tilan perusnäyttöön hyväksymättä muuttamaasi asetusta.
- Time/Stopwatch-tilassa nollaa ajanottokellon.

2.2.4 Enter-näppäin

Lyhyt painallus

- Avaa alemman tason valikon.
- Avaa kaikkien perustilojen toimintovalikon.
- Tallentaa kaikki toimintovalikon parametrit väliaikaiseen muistiin. Kaikki paitsi käyttäjän erikseen vahvistamat parametrit, katoavat, kun laite palaa perustilaan. Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.
- Jos GPS:ää ei ole aktivoitu, avaa toimintovalikon, jossa voit käynnistää GPS:n. Sellaisten valintojen hyväksyminen, jotka vaativat GPS:n käyttöä, käynnistää myös GPS:n.
- Kun mahdollisia vaihtoehtoja on kaksi (esim. taustavalo päällä/pois), aktivoi valinnan ja hyväksyy nuolinäppäimillä tehdyt valinnat.
- Hyväksyy tietonäytöllä tehdyt valinnat ja palaa päävalikkoon.

Pitkä painallus

- Siirtyy perusnäytöltä asetusvalikkoon. (Asetusvalikoiden nimet ovat samat kuin tilojen nimet.)
- Hyväksyy nuolinäppäimillä tehdyt valinnat ja palaa perusnäyttöön.

2.2.5 Nuolinäppäimet

Lyhyt painallus

- Selaa valikkoja ylös ja alas.
- · Siirtyy tilasta toiseen.
- Racing-tilassa nuoli ylös siirtää Sailing-tilaan ja nuoli alas Navigation-tilaan.

HUOM: Voit avata Racing-tilan vasta kun olet aktivoinut sen. (Lisätietoja löydät sivulta 43.)

 Muuttaa arvoja. Nuoli ylös kasvattaa arvoa ja nuoli alas pienentää sitä. Jos vaihtoehtoja on kaksi (esim taustavalo päällä/pois), voit muuttaa asetusta molempien nuolien avulla.

2.2.6 Näppäinlukko

Näppäinlukko estää näppäinten painamisen vahingossa.

Näppäinten lukitseminen

Näppäinten lukitseminen:

- 1. Paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Suunto M9 siirtyy toimintovalikkoon.
- Paina Start/Data-näppäintä 3 sekunnin kuluessa. Näppäimet on nyt lukittu ja näytölle ilmestyy viesti "KEYS LOCKED". Suunto M9 siirtyy valitun tilan perusnäyttöön ja näppäinlukon symboli ilmestyy näytölle.

Näppäinlukon avaaminen

Näppäinlukon avaaminen:

- 1. Paina Enter-näppäintä.
- 2. Paina *Start/Data*-näppäintä 3 sekunnin kuluessa. Näytölle ilmestyy viesti "keys UNLOCKED".

2.3 VALIKOT

2.3.1 Valikkojen perusrakenne

Valikot on järjestetty hierarkkisesti eri käyttötilojen alle. Kun valitset tietyn tilan, näytölle ilmestyy ensin sen nimi ja sen jälkeen sen perusnäyttö avautuu. Kun painelet jompaa kumpaa nuolinäppäintä nopeasti, ainoastaan valikkojen nimet näkyvät. Kun painat *Enter*näppäintä pitkään perusnäytössä, tilan *asetusvalikko* avautuu. Tämä valikko sisältää useita toimintoja ja nämä toiminnot puolestaan sisältävät alatoimintoja tai -asetuksia. Näistä rakentuu em. hierarkkinen valikkorakenne.

Kun painat Enter-näppäintä, Suunto M9 tallentaa kaikkien anturien tietoa väliaikaiseen

2.3.2 Valikoissa liikkuminen

Voit selata valikkoja Suunto M9:n oikealla sivulla olevilla nuolinäppäimillä. Samanaikaisesti näkyvissä on kolme valikkotoimintoa. Aktiivinen toiminto, jonka voit siis valita, näytetään korostettuna Näytön vasemmalla puolella oleva osoitinpalkki näyttää aktiivisen tilan. Kun haluat edetä syvemmälle valikkorakenteessa, valitse valikkotoiminto ja paina *Enter*-näppäintä. Kun haluat siirtyä hierarkiassa yhden tason ylöspäin, paina *Stop/Cancel*-näppäintä. Muista, että mikäli painat *Stop/Cancel*-näppäintä, valikossa tekemäsi muutokset eivät tallennu. Muutokset on ensin hyväksyttävä painamalla *Enter*-näppäintä.

Kun haluat palata suoraan senhetkisen tilan perusnäyttöön, paina joko *Enter*-näppäintä (tallentaa tehdyt muutokset) tai *Stop/Cancel*-näppäintä (hylkää viimeisen muutoksen) yli kaksi sekuntia.

Suunto M9 on suunniteltu ohjaamaan käyttäjäänsä mahdollisimman paljon tämän liikkuessa eri valikoitten välillä. Kun suoritat jonkin toiminnon, Suunto M9 palaa usein automaattisesti siihen valikkotoimintoon, jota todennäköisesti tarvitset seuraavaksi.

Enter-näppäimen lyhyt painallus missä tahansa tilassa avaa toimintovalikon. Toimintovalikko on lähes samanlainen kaikissa perustiloissa. Toimintovalikossa voit

- · Käynnistää tai sammuttaa GPS:n manuaalisesti (GPS On/Off)
- Tallentaa "Mies yli laidan" --tilanteen (MOB) koordinaatit
- Tarkastella nykyistä sijaintia (Position)
- Tallentaa muistipaikan (MEMPoint)
- Tallentaa tuulen suunnan (WIND DIR)

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

Racing-tilan toimintovalikko eroaa hiukan muiden toimintojen toimintavalikosta. Lisätietoja siitä löydät sivulta 46.

2.4. GPS-JÄRJESTELMÄN ESITTELY

2.4.1. Johdanto

Suunto M9 käyttää satelliittipaikannusjärjestelmää (GPS) käyttäjän sijainnin määrittämisessä. GPS käyttää apunaan 20 000 km korkeudella 4 km/s maata kiertäviä satelliitteja. Satelliitit lähettävät suhteellisen heikkoja radiosignaaleja, joiden voimakkuus on normaalien kotitaloudessa käytettävien hehkulamppujen luokkaa. GPS-signaalin vastaanotto häiriintyy paljon helpommin kuin esimerkiksi matkapuhelinsignaaleja, koska maahan saapuvat GPS-signaalit ovat tuhansia kertoja matkapuhelinsignaaleja heikompia. Sisäänrakennetun GPS-radiovastaanottimen äärimmäisestä herkkyydestä johtuen jopa heikoimmatkin signaalit voidaan kuitenkin vastaanottaa.

2.4.2. Näköyhteys tarvitaan

Hyvän sijaintimäärittelyn varmistamiseksi satelliittien ja vastaanottimen välillä täytyy olla näköyhteys. Tämä tarkoittaa sitä, että satelliittien ja GPS-vastaanottimen välissä olevat esineet tai materiaalit eivät saa vaimentaa signaalia liikaa. Käytännössä siis vettä sisältävät esineet ja eliöt, kuten ihmiset, puut ja muu tiheä kasvillisuus voivat aiheuttaa ongelmia. Signaalit eivät myöskään läpäise kiviä, rakennuksia tai metalleja. Vastaanotin toimii kuitenkin yleensä hyvin melko ohuesta muovista, kankaasta tai puusta tehtyjen katosten alla, esimerkiksi veneiden sisällä.

2.4.3. Tarkkuus

Kyetäkseen määrittelemään sijainnin, GPS-vastaanotin tarvitsee yleensä yhteyden vähintään neljään satelliittiin. Yleensä sijainnin tarkkuus paranee, jos satelliitteja on enemmän, mutta kaikkein tärkein asia on kuitenkin satelliittien suhteellinen geometrinen asento. Parhaiten sijainti voidaan määrittää, kun laitteella on yhteys neljässä eri suunnassa ja kulmassa oleviin satelliitteihin. Toisin sanoen, mitä parempi näkyvyys vastaanottimesta on taivaalle, sitä parempi tarkkuus on.

Tarkkuus paranee samalta paikalta tehtävien mittausten lukumäärän kasvaessa, koska tällöin mahdollisten virhelaskelmien todennäköisyys pienenee. Kaikkien satelliittien ollessa näkyvissä maailmanlaajuinen keskimääräinen tarkkuus vaakasuunnassa on 7,8 metriä (95 % varmuudella). Riippuen satelliittiryhmittymästä ja siitä viiveestä, jolle GPS-signaali joutuu alttiiksi kulkiessaan ionosfäärissä, tarkkuus voi vaihdella muutamasta metristä yli kymmeneen metriin. Pystysuunnassa tarkkuus on noin kaksi kertaa huonompi kuin vaakasuunnassa.

2.4.4. GPS:n käyttö

Kun käynnistät GPS:n, vastaanotin alkaa etsiä radiosignaalia satelliiteista ja heti kun sellainen löytyy, tietoa alkaa kulkea satelliitista vastaanottimeen. Tämä tieto sisältää listan satelliittien asennosta ja GPS-ajan. GPS-aika on erittäin tarkka, sillä jokaisessa satelliitissa on atomikello.

Tieto kulkee melko hitaasti ja yleensä ensimmäiseen sijaintiarvioon menee hiukan alle minuutti. Keston minimoimiseksi säilytä näkyvyys taivaalle, kun käynnistät GPS:n. Tarvitset satelliittien sijainnit ja GPS-ajan ennen kuin voit suorittaa varsinaisen sijainnin määrittelyn. Kun ensimmäinen yhteys on saavutettu, kestää vielä 10 minuuttia ennen kuin kaikki tarpeellinen tieto on saatu satelliitista. Sijaintiarvion tarkkuus paranee tämän ajan kuluessa, sillä useampia satelliitteja voidaan käyttää sijainnin laskemiseen.

Saatu tieto on voimassa noin neljä tuntia. Tänä aikana vastaanotin käynnistyy nopeammin. Yleensä se tapahtuu alle 10 sekunnissa, jos se on sammutettu välillä.

Sinun kannattaa sammuttaa GPS aina kun et enää tarvitse sitä, sillä satelliittipaikannus kuluttaa paljon virtaa. Suunto M9 käyttää vähiten virtaa kuluttavaa GPS-teknologiaa, mutta silti GPS kannattaa sammuttaa silloin, kun et tarvitse sitä.

2.4.5. Monipuolisuus

GPS-järjestelmää ylläpitää Yhdysvaltain puolustusministeriö ja se on ollut toiminnassa vuodesta 1995. Järjestelmä kattaa koko maailman, sillä kahdentoista tunnin aikana vähintään 24 satelliittia kiertää maapallon kuudella kiertoradalla, joilla jokaisella on neljä satelliittia. Maailmanlaajuinen maa-asemaverkosto tarkkailee satelliittien kuntoa ja tilaa. Järjestelmä toimii 24 tuntia vuorokaudessa säästä riippumatta. Se tarjoaa palvelua rajattomalle käyttäjämäärälle ilmaiseksi.

HUOM: GPS:n ensimmäinen käynnistys kestää aina tavallista kauemmin, koska sillä ei ole aikaisempia mittauksia kyseisestä sijaintipaikasta. Näin voi käydä myös mikäli GPS:ää ei ole käytetty pitkään aikaan.

Käynnistä uuden Suunto M9:n GPS vähintään kerran ennen kuin lähdet satamasta. Seuraaviin GPS:n käynnistyksiin menee vähemmän aikaa. Ajan minimoimiseksi pidä laitetta vakaassa asennossa näyttö ylöspäin ja varmista, että olet avoimella paikalla niin, että laitteella on selkeä näkyvyys taivaalle. Kun GPS:llä on satelliittiyhteys, laitetta voi liikuttaa vapaammin ilman että yhteys katoaa. Signaalin voimakkuuden mittari laitteen näytöllä kertoo signaalin laadun. (Lisätietoja löydät sivulta 8.)

3. TILAT

3.1 YLEISTÄ

Suunto M9 sisältää kuusi eri tilaa eli käyttötapaa: Time (kellonaika), Weather (sää), Compass (kompassi), Sailing (purjehdus), Navigation (navigointi) ja Racing (kilpailu). Voit siirtyä tilasta toiseen nuolinäppäimillä. Jokaisessa tilassa on useita alatiloja. Näytön vasemmalla puolella oleva tilan ilmaisin näyttää valitun tilan.

3.2 TIME-TILA

3.2.1 Perusnäyttö

Kun valitset Time- eli aikatilan, sen perusnäyttö aukeaa. Perusnäytöllä on kolme riviä:

Päivämäärä

Ensimmäisellä rivillä on päivämäärä halutussa muodossa. Lisätietoa päiväyksen muodon muuttamisesta löydät sivulta 23.

Kellonaika

Toisella rivillä on kellonaika halutussa muodossa. Lisätietoa 12- tai 24-tuntisen kellon valitsemisesta löydät sivulta 22.

Pikavalinnat

Kolmannella rivillä näytetään joko ajanottokello, sekunnit tai kaksoisaika. Valitse näytettävä tieto lyhyellä *Stop/Cancel*-näppäimen painalluksella.

- Sekunnit: Näyttää sekunnit.
- Kaksoisaika: Näyttää kaksoisajan mikäli se on määritelty. Lisätietoa kaksoisajan asettamisesta löydät sivulta 19.
- Ajanottokello: (Lisätietoja ajanottokellon käytöstä löydät kohdasta 3.2.2.)

3.2.2 Ajanottokello

Käynnistä ajanotto painamalla *Start/*Data-näppäintä. Jos haluat tarkastella väliaikaa, paina *Start/Data*-näppäintä uudestaan. Laite näyttää väliaikaa kolmen sekunnin ajan ja palaa sitten ajanottoon.

Pysäytä ajanotto painamalla *Stop/*Cancel-näppäintä. Ajanoton pysäytyksen jälkeen voit selata väliaikoja *Stop/Cancel*-näppäimellä.

Nollaa ajastin *Stop/Cancel*-näppäimen pitkällä painalluksella. Jos ajanottokelloa ei ole nollattu ajanoton pysäytyksen jälkeen, voit jatkaa ajanottoa painamalla *Start/Data*-näppäintä.

Suunto M9 voi näyttää 29 väliaikaa.

HUOM: Kun olet käyttänyt ajanottokelloa, et voi valita muuta pikavalintaa ennen kuin olet nollannut ajanottokellon.

HUOM: Maksimiaika, jonka voit ajanottokellolla ottaa on 10 tuntia.

3.2.3 Toimintovalikko

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

3.2.4 Hälytys (Alarm)

Alarm-toiminnon avulla voit määritellä kolme eri hälytystä. Kun hälytys on asetettu, hälytyksen symboli ilmestyy näytölle.

Hälytysten asettaminen

Hälytyksen asettaminen:

- Alarm on asetusvalikon ensimmäinen toiminto. Valitse se painamalla lyhyesti Enter-näppäintä. Aukeavasta alavalikosta näet hälytysten asetukset. Kun avaat valikon ensimmäistä kertaa, hälytysten oletusarvona on Off eli pois päältä.
- Valitse haluamasi hälytys nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Näytölle ilmestyvät hälytyksen tiedot sekä On/Off-asetus korostettuna. Kun avaat hälytyksen tiedot ensimmäistä kertaa, kellonajan oletusarvona on 0:00:00.
- 3. Vaihda nuolinäppäimillä hälytyksen asetukseksi *On*, eli *päällä*.

- 4. Paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Hälytyksen asetukseksi hyväksytään *On* ja tunnit näkyvät korostettuna.
- 5. Aseta tunnit nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Minuutit näkyvät korostettuna.
- 6. Aseta minuutit nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Hälytys on nyt asetettu.

Hälytysten poistaminen

Hälytysten poistaminen:

- 1. Alarm on asetusvalikon ensimmäinen toiminto. Valitse se painamalla lyhyesti Enternäppäintä.
- 2. Valitse haluamasi hälytys nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Näytölle ilmestyvät hälytyksen tiedot sekä *On/Off*-asetus korostettuna.
- Vaihda nuolinäppäimillä hälytyksen asetukseksi Off eli pois ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Hälytyksen symboli häviää näytöltä.

Hälytysten kuittaaminen

Kun hälytys soi, voit lopettaa sen painamalla mitä tahansa näppäintä.

3.2.5 Aika / Päivämäärä (Time/Date)

Kellonaika näkyy Time-tilan perusnäytön toisella rivillä.

Dual time- eli kaksoisaikatoiminnon avulla voit seurata lisäksi toista kellonaikaa, esimerkiksi matkustaessasi toisella aikavyöhykkeellä. Voit näyttää kaksoisajan Time-tilan perusnäytön kolmannella rivillä pikavalintaa käyttämällä. Valitse kaksoisajan pikavalinta painamalla *Stop/Cancel*-näppäintä Time-tilan perusnäytössä.

HUOM: Kun GPS käynnistyy, se tarkastaa oikean ajan ja päivämäärän, mikäli Synctoiminto on päällä (On). Voit muuttaa UTC offsetia Time/Date-toiminnon avulla tai tietokoneellasi. Kaksoisaika täytyy kuitenkin aina asettaa manuaalisesti.

Off	GPS:llä ei ole vaikutusta aika-asetuksiin
On	GPS asettaa ajan, mutta ei päivitä aikavyöhykettä (käyttää laitteen tai Suunto Sail Managerin UTC offsetia)

Aikasynkronointi (Sync)

Voit laittaa GPS-aikasynkronoinnin asentoon On (päällä) tai Off (pois).

Aikasynkronoinnin asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta nuolinäppäimillä kohta *Time/Date* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Sync* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. *On/*Off-kenttä näkyy korostettuna.
- Vaihda asetusta nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Aikasynkronointi on nyt asetettu. Laite palaa asetusvalikkoon.

HUOM: Aika tarkistuu joka kerta kun GPS käynnistetään ja se saa ensimmäisen satelliittiyhteyden. Aika ei päivity jatkuvasti.

Ajan ja kaksoisajan asettaminen

Ajan ja kaksoisajan asettaminen:

- Valitse asetusvalikosta nuolinäppäimillä kohta *Time/Date* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Valikko, joka sisältää vaihtoehdot *Time/Date* (kellonaika/päivämäärä) ja Dual Time (kaksoisaika) aukeaa.
- 2. Valitse haluamasi vaihtoehto nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Tunnit näkyvät korostettuna.

HUOM: Jos kellonajan esitystavaksi on asetettu 12-tunnin kello, niin symboli AM (aamupäivä) tai PM (iltapäivä) näkyy viimeisen rivin vasemmalla puolella. Kaksoisajassa symboli on ajan oikealla puolella. (Lisätietoja 12/24-tunnin kellosta löydät sivulta 22.)

- 3. Aseta *tunnit* nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Minuutit näkyvät korostettuna.
- 4. Aseta *minuutit* nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Sekunnit näkyvät korostettuna.
- 5. Jos painat nuolinäppäintä alas sekuntikentässä, sekunnit nollautuvat. Jos haluat asettaa sekunneille tietyn arvon, paina nuolinäppäintä ylös, jolloin sekunnit alkavat juosta. Kun sekuntien lukema on haluamasi, paina lyhyesti Enter-näppäintä. Päivä näkyy korostettuna.
- 6. Aseta *minuutit* nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Kuukausi näkyy korostettuna.
- Aseta kuukausi nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Vuosiluku näkyy korostettuna.
- 8. Aseta vuosiluku nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Laite palaa automaattisesti asetusvalikkoon.

HUOM: Kun asetat ajan sekunnit, ne päivittyvät samalla automaattisesti kaksoisaikaan.

3.2.6 Yleiset käyttöasetukset (General)

General-toiminto sisältää Suunto M9:n yleiset käyttöasetukset.

Valon asettaminen

Light-toiminnon avulla voit määrittää näytön taustavalon asetukset. Vaihtoehtoja on kolme:

- **Normal:** Valo syttyy, kun painat *Start/Data* -näppäintä yli kahden sekunnin ajan. Taustavalo palaa 5 sekuntia viimeisen painalluksen jälkeen.
- Off: Taustavalo on pois päältä, eli se ei syty mistään näppäimestä.
- Night Use: Valo syttyy painettaessa mitä tahansa näppäintä ja palaa 5 sekuntia

viimeisen painalluksen jälkeen.

Taustavalon asetusten muuttaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *General* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Käyttöasetusvalikko aukeaa.
- 2. *Light* on valikon ensimmäinen toiminto. Valitse se painamalla lyhyesti *Enter*-näppäintä. Taustavalon senhetkinen asetus näkyy korostettuna.

3. Valitse nuolinäppäimillä taustavalon asetuksista haluamasi ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Taustavalon asetukset on nyt suoritettu ja laite palaa asetusvalikkoon.

Taustavalon kirkkauden säätäminen (Bright)

Bright-toiminnon avulla voit säätää näytön taustavalon kirkkautta. Kirkkautta voi säätää asteikolla 1-7. Kirkkaampi näyttö kuluttaa enemmän virtaa.

Kirkkauden säätäminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *General* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Käyttöasetusvalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Bright ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Taustavalon senhetkinen kirkkaus näkyy korostettuna.
- Muuta arvoa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Kirkkauden säätö on suoritettu ja laite palaa asetusvalikkoon.

HUOM: Kirkkauden oletusarvo on 3.

Kontrastin säätäminen (Contrast)

Contrast-toiminnon avulla voit säätää näytön kontrastia. Kontrastia voi säätää asteikolla 1-9. Suurempi kontrastiarvo kuluttaa enemmän virtaa.

Kontrastin säätäminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *General* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Käyttöasetusvalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Contrast ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Kontrastin senhetkinen arvo näkyy korostettuna.

Muuta arvoa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Kontrastin säätö on nyt suoritettu.

Merkkiäänten asettaminen (Tones)

Tones-toiminnolla voit määrittää ilmaistaanko toiminnon onnistunut suorittaminen merkkiäänellä. Voit asettaa merkkiäänet joko päälle (*On*) tai pois (*Off*).

Merkkiäänten asettaminen päälle (0n) tai pois (off)

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *General* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Käyttöasetusvalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Tones ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. On/Off-kenttä näkyy korostettuna.
- 3. Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä joko *On* tai *Off* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Merkkiäänten asetukset on nyt suoritettu.

HUOM: Oletusarvo on päällä (On).

Näyttötietojen asettaminen (Info)

Info-asetuksilla määritellään, näkyykö näytöllä tilojen vaihdon yhteydessä tilan nimi ennen perusnäyttöön siirtymistä vai ei.

Näyttötietojen asettaminen päälle (On) tai pois (Off):

1. Valitse asetusvalikosta kohta *General* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Käyttöasetusvalikko aukeaa.

2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Info* ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Näyttötietojen senhetkinen asetus näkyy korostettuna. 3. Aseta näyttötiedot nuolinäppäimillä joko päälle (On) tai pois (Off) ja paina *Enter*-näppäintä lyhyesti. Näyttötietojen asetus on nyt suoritettu.

3.2.7 Mittayksiköt (Units)

Units-toiminnon avulla voit määrittää mittayksiköt ja esitystavat joita käytetään kaikissa Suunto M9:n toiminnoissa. Mittayksikköasetukset vaikuttavat kaikkien tilojen tietojenesitystapaan.

Kellonajan esitystavan asettaminen (Time)

Time-asetuksen avulla voit määrittää käytätkö 12- vai 24tuntista kelloa.

Kellonajan esitystavan asettaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.

2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Time* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Kellonajan esitysmuodon kenttä näkyy korostettuna. Valitse sopiva esitystapa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Kellonajan esitysmuodon asetukset on nyt suoritettu.

Päiväyksen esitysmuodon asettaminen (Date)

Date-asetuksen avulla voit määritellä päivämäärän esitysmuodon. Vaihtoehdot ovat:

- DD.MM. (PP.KK.): Päivä merkitään ennen kuukautta, esim. 27.11.
- MM.DD. (KK.PP.): Kuukausi merkitään ennen päivää, esim. 11.27.

Päiväyksen esitysmuodon asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta Units ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Date ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Päiväyksen esitysmuodon kenttä näkyy korostettuna.
- Valitse sopiva esitystapa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Kellonajan esitysmuodon asetukset on nyt suoritettu.

Lämpötilan mittayksikön asettaminen (Temp)

Temp-asetuksen avulla voit määritellä lämpötilan mittayksikön. Vaihtoehdot ovat Celsius (°C) ja Fahrenheit (°F).

Lämpötilan mittayksikön asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Temp ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Lämpötilan mittayksikön kenttä näkyy korostettuna.
- 3. Valitse haluamasi mittayksikkö nuolinäppäimillä ja paina *Enter*-näppäintä. Lämpötilan mittayksikkö on nyt asetettu.

Ilmanpaineen mittayksikön asettaminen (Pres)

Pres-asetuksen avulla voit määrittää ilmanpaineen mittayksikön. Vaihtoehdot ovat *hPa* ja *inHg*.

Ilmanpaineen mittayksikön asettaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.

2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Pres* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Ilmanpaineen mittayksikön kenttä näkyy korostettuna.

3. Valitse sopiva yksikkö nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *En-*ter-näppäintä. Ilmanpaineen mittayksikkö on nyt asetettu.

Korkeuden mittayksikön asettaminen (Elev)

Elev-asetuksen avulla voit määritellä korkeusmittarin käyttämän mittayksikön. Vaihtoehdot ovat metri (m) ja jalka (ft).

Korkeuden mittayksikön asettaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.

 Valitse nuolinäppäimillä kohta *Elev* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Korkeusmittarin senhetkinen mittayksikkö näkyy korostettuna.

3. Valitse sopiva yksikkö nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Korkeuden mittayksikkö on nyt asetettu.

HUOM: Korkeus näkyy ainoastaan sijaintitietonäytöllä GPS korkeutena.

Etäisyyden mittayksikön asettaminen (Dist)

Dist-asetuksen avulla voit määrittää etäisyyden mittayksikön. Vaihtoehdot ovat kilometri (km), maili (mi) ja meripeninkulma (nm). Lyhyet etäisyysyksiköt ovat metri (m), jalka (ft) ja jaardi (yd). Ne asetetaan erikseen Suunto Sail Manager –ohjelmassa.

Etäisyyden mittayksikön asettaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.

- 2.Valitse nuolinäppäimillä kohta *Dist* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Etäisyyden mittayksikön kenttä näkyy korostettuna.
- Valitse sopiva yksikkö nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Etäisyyden mittayksikkö on nyt asetettu.

Nopeuden mittayksikön asettaminen (Speed)

Speed-asetuksen avulla voit määritellä nopeusmittarin käyttämän mittayksikön. Vaihtoehdot ovat km/h, mph, solmu (kt) ja m/s.

Nopeuden mittayksikön asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta Speed ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Nopeuden mittayksikön kenttä näkyy korostettuna.
- 3. Valitse sopiva yksikkö nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Nopeuden mittayksikkö on nyt asetettu.

Koordinaattien esitysmuodon asettaminen (Position)

Position-asetuksen avulla voit määritellä sijainnin koordinaattien merkintätavan. Vaihtoehdot ovat asteet (deg) tai asteet ja minuutit (dm), esimerkiksi siis joko 60.50000° tai 60°30.000'.

Koordinaattien esitysmuodon asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Units* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Position* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 3. Valitse sopiva yksikkö nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Koordinaattien esitysmuoto on nyt asetettu.

HUOM: Kaikki sijainnit tallentuvat WGS84-muodossa Suunto M9:n muistiin. Sijainnin mittayksikön asetukset viittaavat ainoastaan sijaintitietonäytön koordinaatteihin.

Karttajärjestelmän asettaminen (Datum)

Datum-asetuksen avulla määrittelet käyttämäsi karttajärjestelmän. (Lisätietoja eri karttajärjestelmistä ja niiden numeroista löydät GPS-karttajärjestelmäluettelosta ohjekirjan loppupuolelta.)

20SITON deg

SUUNTO

SPEED

Karttajärjestelmän asettaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta Units ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Units-toiminnon alavalikko aukeaa.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta Datum ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.
- 3. Valitse sopiva numero nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Karttajärjestelmä on nyt asetettu.

Tuulen mittayksikön asettaminen

Tuulen yksikkö asetetaan PC-liitännän avulla. Lisätietoja löydät Suunto Sail Managerin Helpistä eli ohjeesta.

3.3 WEATHER-TILA

3.3.1 Perusnäyttö

Kun valitset Weather- eli säätilan, sen perusnäyttö aukeaa. Perusnäytöllä on kolme riviä:

Absoluuttinen ilmanpaine

Ensimmäiseltä riviltä näet absoluuttisen ilmanpaineen

Ilmanpainekaavio

Toiselta riviltä näet graafisen esityksen ilmanpaineen kehityksestä viimeisen kuuden tunnin ajalta, viidentoista minuutin jaksoihin jaoteltuina.

Pikavalinnat

Kolmannelta riviltä näet joko lämpötilan tai kellonajan.

Valitse näytettävä tieto Stop/Cancel-näppäimellä.

•Lämpötila: Lämpötila halutussa mittayksikössä esitettynä. (Lisätietoja lämpötilan mittayksikön asettamisesta löydät sivulta 23.)

•Aika: Senhetkinen kellonaika.

3.3.2 Toimintovalikko

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

Barometrinen muisti tallentaa sääkohtaista tietoa viimeisten 7 päivän / 168 tunnin ajalta. Kunkin päivän tiedot näkyvät erillisellä näytöllä.

Voit tarkastella muistiin tallennettuja säätietoja seuraavasti:

- Valitse asetusvalikosta nuolinäppäimillä kohta Baro mem ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Näytölle ilmestyy ensimmäinen sivu, jolta voit tarkastella seuraavia tietoja:
  - Viikonpäivä
  - Ilmanpaineen kehitys graafisesti esitettynä
  - Korkein ilmanpaine kyseisen päivän aikana
  - Matalin ilmanpaine kyseisen päivän aikana.
- 2. Voit selata tiedoston sivuja nuolinäppäimillä. Nuoli *ylös* selaa tietoja eteenpäin ja nuoli *alas* taaksepäin.
- 3. Lopeta muistitietojen tarkastelu painamalla joko Enter- tai Stop/Cancel-näppäintä milloin tahansa.

3.3.4 Säähälytys (Baro Al)

Baro AI -toiminnon avulla voit asettaa säähälytyksen, joka ilmoittaa sinulle jos ilmanpaine laskee kolmen tunnin aikana yli 4 hPa (0,118 inHg).

Säähälytyksen aktivoiminen tai poistaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta nuolinäppäimillä kohta Baro Al. Hälytyksen nykyinen tila näkyy asetusvalikossa.
- Paina lyhyesti Enter-näppäintä. On/Off-kenttä näkyy korostettuna.
- 3. Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä joko *On* (päälle) tai *Off* (pois) ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.

Säähälytyksen aktivoituessa viesti "weather ALARM ACTIVATED" ilmestyy näytölle. Jos taustavalon asetuksena on Night Use, myös taustavalo syttyy. Kun hälytys soi, voit lopettaa sen mitä tahansa näppäintä painamalla.

3.4 COMPASS-TILA

Suunto M9:ssä on kolmiulotteinen kompassi. Se sallii +/-30 asteen kallistuksen ilman että suunta muuttuu vääräksi.

3.4.1 Perusnäyttö

Kun valitset Compass- eli kompassitilan, sen perusnäyttö aukeaa. Kompassi näyttää suunnan asteina. Lukeman yläpuolella näet kohteen pää- tai väli-ilmansuunnan.

Kompassin magneettianturi toimii kerrallaan 45 sekunnin ajan. Kun tämä aika on kulunut, kompassi siirtyy virransäästötilaan ja näytölle ilmestyy viesti "START COMPASS" (käynnistä kompassi). Käynnistä kompassi uudelleen painamalla *Start/Data*näppäintä.

Perusnäytöllä on kolme riviä:

Ilmansuunnat: Ensimmäisellä rivillä näet kohteen pää- tai väli-ilmansuunnan lyhenteen.

Suuntima: Toisella rivillä näet suuntiman asteina.

Pikavalinnat:

 Suuntiman lukitus: Tämän toiminnon avulla voit seurata tiettyä suuntaa. Käännä Suunto M9:ää vaakasuunnassa kunnes näet haluamasi suunnan toisella rivillä. Tallenna suunta painamalla Start/Data-näppäintä. Tähtäyshahlo ilmestyy näytön

yläreunaan ja ympyränmuotoinen suunnanilmaisin näytön ulkokehälle. Kun suunnanilmaisin on tähtäyshahlon sisällä, kuljet asetettuun suuntaan.

Suunnanilmaisin liikkuu 120-asteen kaaressa näytön yläosassa. Jos laite poikkeaa tätä enemmän asetetusta suunnasta, suunnanilmaisin katoaa ruudulta ja laite näyttää nuolilla mihin suuntaan laitetta pitää kääntää. Kun ympyrä taas ilmestyy näytön yläosaan, voit paikantaa oikean suunnan. Valitse uusi suunta *Start/Data*-näppäimellä.

- Aika: Senhetkinen kellonaika.
- Suuntima: Jos navigoit jollain Navigation-valikon reitillä, tämä pikavalinta näyttää seuraavan reittipisteen suunnan. Jos et ole valinnut reittiä, mutta GPS on päällä, se näyttää suunnan paikkaan, jossa ensimmäinen satelliittiyhteys otettiin. Jos GPS ei ole päällä, se näyttää GPS:n edellisen lukeman.

3.4.2 Toimintovalikko

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

3.4.3 Kompassin kalibrointi (Calibrate)

Kalibroi kompassi, jos se ei toimi luotettavasti, kuten jos se ei näytä suuntaa oikein tai jos suunta muuttuu liian hitaasti. Voimakkaat sähkömagneettiset kentät kuten sähkölinjat, kaiuttimet tai magneetit voivat vaikuttaa kompassin toimintaan. Tämän vuoksi kompassi on kalibroitava, jos laite on joutunut em. sähkömagneettikenttien vaikutuspiiriin.

HUOM: Kalibroi kompassi ennen ensimmäistä käyttökertaa ja aina ennen pidemmälle retkelle lähtöä.

HUOM: Pidä laite vaaka-asennossa kalibroinnin aikana.

Kompassin kalibrointi:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Calibrate* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 2. Pidä laitetta vaakatasossa ja käännä sitä 360 astetta 30 sekunnin aikana.
- 3. Pidä laitetta pystytasossa ja käännä sitä 360 astetta 30 sekunnin aikana.
- 4. Kun kalibrointi on suoritettu, laite palaa asetusvalikkoon.

3.4.4 Eranto (Declination)

Voit asettaa kompassin erannon manuaalisesti tai GPS:n avulla.

Kompassin erannon asettaminen manuaalisesti

Kompassin erannon asettaminen manuaalisesti:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Declination* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Erannonasetusikkuna avautuu ja voit nyt asettaa erannon asentoon *On*, *Off* tai *Auto*.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta On ja paina lyhyesti Enternäppäintä.
- Suuntakenttä näkyy korostettuna. Valitse nuolinäppäimillä haluamasi suunta ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.
- 4. Kenttä, jossa voit määritellä erannon asteina, aktivoituu.
- 5. Muuta arvoa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enternäppäintä.

6. Eranto on nyt asetettu ja laite palaa asetusvalikkoon.

Off	Kompassi osoittaa magneettiseen pohjoiseen
On	Kompassi osoittaa karttapohjoiseen. Lukema perustuu käsin asetettuun erantoon.
Auto	Kompassi osoittaa karttapohjoiseen. Lukema perustuu nykyiselle sijainnille GPS:n tietokantaan asetettuun erantoon.

Kompassin erannon asettaminen GPS:n avulla

Kompassin erannon asettaminen GPS:n avulla:

- 1. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Declination* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. *On/Off/ Auto*-kenttä näkyy korostettuna.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta Auto ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. GPS asettaa kompassin erannon automaattisesti.

HUOM: GPS:n erantotietokanta perustuu maailmanlaajuiseen kahden leveysasteen x kahden pituusasteen kokoiseen koordinaatistoon.

3.5 SAILING-TILA

3.5.1 Perusnäyttö

Kun valitset Sailing- eli purjehdustilan, sen perusnäyttö aukeaa. Perusnäytöllä on kolme riviä:

Kulkusuunta: Ensimmäisellä rivillä näet kulkusuunnan asteina.

Nopeus: Toisella rivillä näet aluksen nopeuden valittuina yksiköinä.

Pikavalinnat:

Kolmannella rivillä näet joko ajan tai välimatkan aloituspisteestä tai keskinopeuden. Valitse näytettävä tieto *Stop/Cancel*-näppäimellä. Voit halutessasi valita jonkun pikavalinnan purjehdustietonäytöltä keskinopeuden tilalle.

• Välimatka aloituspisteeseen (dfs): Välimatka starttilinjalle halutussa mittayksikössä esitettynä.

Aika aloituspisteestä (tfs): Kulunut aika aloituspisteestä.
Keskinopeus (avg): Keskinopeus halutussa mittayksikössä esitettynä.

Sailing, Navigation ja Racing tiloissa sekä MOB-toiminnossa on erilliset tietonäytöt joihin pääsee niiden perusnäytöltä.

Purjehdustietonäytön tarkastelu:

- Paina Start/Data-näppäintä Sailing-tilan perusnäytöllä. Purjehdustietonäyttö aukeaa. Senhetkinen pikavalinta näkyy korostettuna.
- Voit selata tietoja nuolinäppäimillä. Lista sisältää seuraavat kohdat:
  - Keskinopeus (avg)
  - Maksiminopeus (max)
  - Nopeus reitillä (vmc)
  - Nopeus tuulta kohti (vaw)
  - · Etäisyys reittipisteestä (dtw)
  - · Etäisyys maalista (dtf)
  - Poikkeama reitiltä (xte)
  - Tehollinen matka reitillä (dmc)
  - Etäisyys lähtöpisteestä (dmg)
  - Saapumisajankohta (eta)
  - Jäljellä oleva matka-aika (ete)
  - Auringonnousun ajankohta (tsr)
  - Auringonlaskun ajankohta (tss)
  - Etäisyys laylineen (dll); toimii ainoastaan Racing-tilassa
  - · Aika laylinen saavuttamiseen (tll); toimii ainoastaan Racing-tilassa
- 3. Jos haluat asettaa yhden näistä pikavalinnaksi, valitse haluamasi vaihtoehto ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Jos et halua muuttaa pikavalintoja, paina Start/Datanäppäintä ja palaat Sailing-tilan perusnäyttöön.

HUOM: Kun asetat uuden pikavalinnan purjehdustietonäytössä, sama pikavalinta näkyy myös Navigation- ja Racing-tiloissa.

3.5.2 Toimintovalikko

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

3.5.3 Seuranta (Tracking)

Tracking-toiminto tallentaa aluksen kulkusuunnan ja nopeuden Suunto M9:n muistiin valitulla aikavälillä. Toiminnon voi asettaa ainoastaan päälle tai pois. Jos haluat muuttaa aikaväliä, joudut tekemään sen Suunto Sail Manager –ohjelmassa.

HUOM: Kun Tracking-toiminto on päällä ja GPS on aktivoitu, alemman vaakasuoran pisteviivan keskelle ilmestyy symboli.

Tracking-toiminnon asettaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Tracking* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. *On/*Off-kenttä näkyy korostettuna.

2. Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä joko *On* (päälle) tai *Off* (pois) ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Tracking-toiminto on nyt asetettu.

3.5.4 Kuljetut reitit (Tracks)

Tracks-toiminnolla tarkastellaan Tracking-toiminnolla tallennettua tietoa.

Kuljettujen reittien tarkasteleminen

Kuljettujen reittien tarkasteleminen:

- Valitse asetusvalikosta kohta Tracks ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Näytölle ilmestyy lista kaikista kuljetuista reiteistä. Viimeksi kuljettu reitti näkyy korostettuna.
- Valitse nuolinäppäimillä haluamasi kuljettu reitti ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Voit tarkastella seuraavia tietoja:
  - Lähtöaika ja koordinaatit
  - Maalin koordinaatit
  - Kuljetun reitin kokonaiskesto tunneissa ja minuuteissa sekä sen kokonaispituus halutussa mittayksikössä
  - Maksimi- ja keskinopeus
  - Tallennettujen muistipaikkojen lukumäärä. Lisätietoja löydät sivulta 39.
- 3. Poistu Tracks-toiminnosta painamalla pitkään Enter-näppäintä.

3.5.5 Kilpailu (Race)

Kun valitset *Race*-toiminnon, Suunto M9 siirtyy *Racing*-tilaan. (Lisätietoja *Racing*-tilasta löydät sivulta 43.)

Racing-tilan valitseminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Race* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. *On/*Off-kenttä näkyy korostettuna.
- Aseta Race-toiminto päälle (On) nuolinäppäimillä ja paina pitkään Enter-näppäintä. Racing-tila aktivoituu ja palaat Sailing-tilaan.

3.6 NAVIGATION-TILA

3.6.1 Perusnäyttö

Kun valitset Navigation- eli navigointitilan, sen perusnäyttö aukeaa. Suunto M9:n ulkokehällä oleva ympyrä näyttää määränpään suunnan. Näytön yläosassa on kiinteä tähtäyshahlo ja ympyränmuotoinen suunnanilmaisin. Kun suunnanilmaisin on tähtäyshahlon sisällä, kuljet asetettuun suuntaan.

Suunnanilmaisin liikkuu 120-asteen kaaressa näytön ylä-

osassa. Jos laite poikkeaa tätä enemmän asetetusta suunnasta, suunnanilmaisin katoaa ruudulta ja laite näyttää nuolilla mihin suuntaan laitetta pitää kääntää. Kun ympyrä taas ilmestyy näytön yläosaan, voit paikantaa oikean suunnan.

Perusnäytöllä on kolme riviä:

Reittipiste/Reitti: Kun *Navigate*-toiminto on päällä, ensimmäisellä rivillä näkyy navigoidun reittipisteen nimi ja numero. Jos *Navigate*-toiminto ei ole päällä, rivillä näkyy aktivoitu reitti.

Kulkusuunta/Pituus: Kun *Navigate* on päällä, toisella rivillä näkyy kulkusuunta asteina. Jos *Navigate* ei ole päällä, rivillä näkyy aktivoidun reitin kokonaispituus.

HUOM: Jos GPS ei ole päällä, laite näyttää aina valitun reitin ja sen kokonaispituuden.
Pikavalinnat:

Kolmannella rivillä näet joko suuntiman, nopeuden, keskinopeuden tai muistin tilan. Valitse näytettävä tieto *Stop/Cancel*-näppäimellä. Voit halutessasi valita jonkun pikavalinnan purjehdus- tai kilpailutietonäytöltä keskinopeuden tilalle.

•Suuntima (bea): Näyttää suuntiman seuraavalle reittipisteelle asteina

•Nopeus (spd): Aluksen nopeus halutussa mittayksikössä esitettynä.

•Keskinopeus (avg): Aluksen keskinopeus solmuina

•Muistin tila (mem): Vapaana oleva muisti prosentteina Jos GPS ei ole päällä, tämä pikavalinta näyttää GPS:n edellisen lukeman.

Jos *Navigate*-toiminto ei ole päällä, mutta GPS on, pikavalinnan arvot viittaavat siihen kohtaan, jossa GPS sai ensimmäisen yhteyden.

HUOM: Alemman vaakasuoran pisteviivan vasemmalle puolelle ilmestyy nelikulmio, kun Navigate-toiminto on päällä.

Navigointitietonäyttö

Sailing, Navigation ja Racing tiloissa sekä MOB-toiminnossa on erilliset tietonäytöt joihin pääsee niiden perusnäytöltä. Navigointitietonäyttö näyttää joko reittipistetietoa tai reitin yhteenvedon. Avaa näyttö painamalla *Start/*Data-näppäintä Navigation-tilan perusnäytöllä.

Kun Navigate-toiminto on päällä, navigointitietonäyttö näyttää reittipistetietoa neljällä rivillä

Reitti: Ensimmäisellä rivillä näkyy reitin nimi.

Reittipiste: Toisella rivillä näkyy navigoidun reittipisteen nimi ja numero. Voit selata reittipisteitä nuolinäppäimillä. Valitse haluamasi reittipiste *Enter*-näppäimen pitkällä painalluksella. Suunto M9 alkaa näyttää seuraavaa reittipistettä koskevaa navigointitietoa. Valittu reittipiste näkyy korostettuna.

Välimatka: Kolmannella rivillä näkyy välimatka edelliseltä reittipisteeltä. Aktiivisen reittipisteen kohdalla laite näyttää välimatkaa nykyisestä sijainnista.

Suuntima (bea): Ei-aktiivisten reittipisteiden kohdalla näkyy ainoastaan niiden suunta.

Jäljellä oleva matka-aika (ete): Näyttää paljonko aikaa kuluu aktiiviseen reittipisteeseen nykyisellä nopeudella.

Yhteenveto sisältää seuraavat kohdat:

Reitti: Ensimmäisellä rivillä näkyy reitin nimi.

Reitin pituus: Toisella rivillä näkyy reitin pituus ensimmäisestä reittipisteestä viimeiseen meripeninkulmina.

Reittipisteiden lukumäärä: Kolmannella rivillä näkyy reittipisteiden kokonaismäärä.

HUOM: Kun GPS on päällä, laite näyttää aktiivisen reittipisteen silloin kun avaat tietonäytön. Jos GPS ei ole päällä, laite näyttää reitin yhteenvedon.

3.6.2 Toimintovalikko

Lisätietoja toimintovalikosta löydät sivulta 52.

3.6.3 Navigointi (Navigate)

Navigate-toiminto aloittaa navigoinnin ja antaa sinun valita sopivan navigointitavan.

Navigoinnin aloittaminen:

Navigate on asetusvalikon ensimmäinen toiminto. Valitse se painamalla lyhyesti *Enter*näppäintä. Nyt voit valita yhden neljästä symbolivaihtoehdosta *Enter*-näppäimen lyhyellä painalluksella. Nuoli oikealle: Reitin navigointi tapahtuu oikeassa järjestyksessä, alusta tai aktiivisesta reittipisteestä loppuun.

Nuoli vasemmalle: Reitin navigointi tapahtuu käänteisessä järjestyksessä, lopusta tai aktiivisesta reittipisteestä alkuun.

Piste: Navigoidaan tiettyyn reittipisteeseen valitulla reitillä.

Viiva: Valittu reitti ei ole aktiivinen, joten navigoidaan ensimmäisen satelliittiyhteyden asettamiin koordinaatteihin reitin mukaisen määränpään sijaan.

HUOM: Kun navigoit yhteen reittipisteeseen, laite ei automaattisesti siirry seuraavaan pisteeseen. Siirtyminen täytyy tehdä manuaalisesti. Normaalissa reittinavigoinnissa laite siirtyy seuraavaan reittipisteeseen, kun alus tulee 50 metrin säteelle reittipisteestä tai ohittaa sen yli sadan metrin etäisyydeltä reitin kohtisuorasta linjasta.

3.6.4 Reitit (Routes)

Routes-valikko sisältää tietoa Suunto M9:n muistiin tallennetuista reiteistä. Reittejä ja niiden reittipisteitä voi tarkkailla, muokata ja poistaa.

Uuden reitin luominen (Create)

Uuden reitin luominen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Routes* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Create* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- Viimeisin GPS-yhteys näkyy ruudulla. Muuta koordinaatteja nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Seuraavan reittipisteen kenttä näkyy korostettuna.
- 4. Jos et halua muuttaa jotakin koordinaattia, hyväksy se Enter-näppäimellä.
- 5. Palaa muuttamaan jotain aikaisempaa koordinaattia Stop/Cancel-näppäimellä.
- 6. Siirry seuraavaan reittipisteeseen Enter-näppäimellä.
- 7. Vahvista uusi reitti *Enter*-näppäimen pitkällä painalluksella. Laite palaa Navigationtilan perusnäyttöön.

Reitin aktivoiminen

Reitin aktivoiminen navigointia varten

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Race* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. Näytölle ilmestyy viesti "LOADING ROUTELIST" (reittilistaa ladataan), jonka jälkeen lista tulee näkyviin.

2. Valitse reitti nuolinäppäimillä ja aktivoi se *Enter*-näppäimen pitkällä painalluksella.

HUOM: Enter-näppäimen pitkä painallus aktivoi valitun reitin. Lyhyt painallus näyttää valitun reitin reittivalikon.

Uuden reittipisteen luominen (Create WP)

Tällä toiminnolla voit lisätä uusia reittipisteitä aikaisemmin luotuihin reitteihin.

Uuden reitin luominen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta *Routes* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Reittilista ilmestyy ruudulle.
- 2. Selaa listaa nuolinäppäimillä ja valitse reitti painamalla lyhyesti Enter-näppäintä.
- 3. Valitse reittivalikosta nuolinäppäimillä kohta *Create WP* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä.
- 4. Reitin uusi reittipiste ilmestyy näytölle Lisää reittipisteen numero ja koordinaatit nuolinäppäimillä. Paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 5. Jos haluat keskeyttää uuden reittipisteen luonnin, paina *Stop/Cancel*-näppäintä. Laite palaa asetusvalikkoon.

Reitin poistaminen (Erase)

Reitin poistaminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Routes* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Reittilista ilmestyy ruudulle.

2. Selaa listaa nuolinäppäimillä ja valitse poistettava reitti painamalla lyhyesti *Enter*-näppäintä.

3. Valitse reittilistasta kohta *Erase* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä.

4. Suunto M9:n näytölle ilmestyy viesti "ERASING ROUTE" (reittiä poistetaan), jonka jälkeen laite palaa reittivalikkoon.

6. Jos haluat poistaa reittipisteen, valitse nuolinäppäimillä kohta Erase ja paina lyhvesti Enter-näppäintä. Suunto M9:n näytölle ilmestyy viesti "ERASE WAYPOINT?" (poistetaanko reittipiste?) Paina lyhyesti Enter-näppäintä. Palaat automaattisesti reittipistelistaan.

Reittipisteen muokkaus (Edit)

Reittipisteen muokkaus:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta Routes ja paina lyhvesti Enternäppäintä. Reittilista ilmestyy ruudulle.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä sopiva reitti ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Reittipistelista aukeaa ja ensimmäinen reittipiste näkyy korostettuna.
- 3. Valitse reittipiste nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Reittipistevalikko ilmestyy näytölle.
- 4. Valitse nuolinäppäimillä kohta Edit ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.
- 5. Reittipisteen ominaisuudet aktivoituvat. Valitse reittipisteen järjestysnumero ja muuta koordinaatteja nuolinäppäimillä. Hyväksy muutokset Enter-näppäimen lyhyellä painalluksella. Paina Stop/Cancel-näppäintä jos haluat palata reittipistelistaan hyväksymättä muutoksia.
- 6. Hyväksy valinnat ja palaa päävalikkoon Enter-näppäimen pitkällä painalluksella.

Reittipisteiden tarkastelu ja poistaminen

Reittipisteiden tarkastelu ja poistaminen:

- 1. Valitse asetusvalikosta kohta Routes ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Reittilista ilmestyy ruudulle.
- 2. Valitse reitti nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Näytölle ilmestyy reittipistelista.
- 3. Ensimmäinen reittipiste näkvy korostettuna. Valitse reittipiste nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.
- 4. Reittipistevalikko ilmestyy näytölle. View on valikon ensimmäinen toiminto. Valitse se painamalla lyhyesti Enter-näppäintä. Voit tarkastella seuraavia tietoja:
  - Reittipisteen etäisyys ja suunta: Reittipisteen etäisyys ja suunta lasketaan edellisestä reittipisteestä tai jos GPS on päällä, nykyisestä sijainnista.
  - Reittipisteen koordinaatit: Valitun reittipisteen koordinaatit
- 5. Poistu reittipistetiedoista Stop/Cancel-näppäimellä. Laite palaa reittipistelistaan.

Omat pisteeni (My Points)

My Points-toiminnolla voit tallentaa 50 reitteihin kuulumatonta reittipistettä Suunto M9:n muistiin. Lisätietoja omien pisteiden luomisesta, tarkastelusta ja muokkaamisesta löydät sivulta 40.

HUOM: Kun luot reittejä tai reittipisteitä Suunto M9:llä, laite nimeää ne tallentamispäivämäärän mukaan.

3.6.5 Kilpailu (Race)

Kun valitset *Race*-toiminnon, Suunto M9 siirtyy *Racing*-tilaan. Lisätietoja *Racing*-tilasta löydät sivulta 43.

Racing-tilan valitseminen:

1. Valitse asetusvalikosta kohta *Race* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä. *On/*Off-kenttä näkyy korostettuna.

2. Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä On (päällä) ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Racing-tila aktivoituu.

3.7 RACING-TILA

Racing-tila on kilpakäyttöön tarkoitettu päätila, jonka voit aktivoida ainoastaan Sailingtai Navigation-tilojen kautta. Racing-tilan perusnäyttö muuttuu kilpailutilanteiden mukaan.

3.7.1 Perusnäyttö

Ennen kilpailun alkua Suunto M9 pyytää sinua asettamaan starttilinjan, kilpailuajastimen ja tuulen suunnan parametrit.

Seuraavat tekstit näkyvät näytöllä ennen parametrien asettamista toimintovalikossa:

Aseta starttilinja (Set Startline): Ensimmäinen rivi pyytää asettamaan starttilinjan.

Aseta ajastin (Set Timer): Toinen rivi pyytää asettamaan ajastimen.

Aseta tuulensuunta (Set Wind dir): Kolmas rivi pyytää asettamaan tuulensuunnan.

HUOM: Kun Navigate-toiminto on päällä, alemman vaakasuoran pisteviivan vasemmalla reunalla näkyy symboli.

Asettaaksesi parametrit toimintavalikossa paina Enter-

näppäintä lyhyesti Racing-tilan perusnäytössä. (Lisätietoja toimintovalikosta ennen kilpailua löydät sivulta 46.)

Seuraavat tiedot näkyvät näytöllä sen jälkeen kun olet asettanut parametrit:

Etäisyys starttilinjasta (dsl): Ensimmäisellä rivillä näkyy etäisyys starttilinjasta.

Ajastin: Toisella rivillä näkyy paljonko aikaa on lähtöön.

Aika starttilinjan ylittämiseen (tsl): Kolmannella rivillä näkyy paljon aikaa on starttilinjan ylittämiseen. Lukema perustuu nykyiseen nopeuteen ja

kulkusuuntaan.

Tietonäytöltä näet tuulen suunnan starttilinjaan nähden (tuulen poikkeama starttilinjan suhteen kohtisuorasta linjasta), paljonko aikaa on lähtöön (minuuteissa) ja kumpi on viivan suotuisampi puoli. P (port) tarkoittaa sitä, että tuuli on suosiollinen paapuurin puolella ja S (starboard) tyyrpuurin.

Tietonäyttöön pääset painamalla Start/Data-näppäintä.

Palaa takaisin perusnäytölle painamalla Start/Data, Enter tai Stop/Cancel-näppäintä.

Perusnäyttö kilpailun aikana

Kun aloitusajastin pääsee nollaan, kilpailuajanotto alkaa automaattisesti ja Suunto M9 siirtyy kilpailunaikaiseen perusnäyttöön. Seuraavat tiedot näkyvät näytöllä:

Kulkusuunta: Ensimmäisellä rivillä näet kulkusuunnan asteina.

Nopeus: Toisella rivillä näet aluksen nopeuden solmuina.

Pikavalinnat: Kolmannella rivillä näet joko kilpailuajastimen, halssikulman poikkeaman

tai keskinopeuden. Valitse näytettävä tieto *Stop/Cancel*näppäimellä. Voit halutessasi valita jonkun pikavalinnan kilpailutietonäytöltä keskinopeuden tilalle.

- Kilpailuajastin: Näyttää kilpailussa kuluneen ajan.
- Halssikulman poikkeama (TAD): Näyttää aluksen halssikulman poikkeaman.
- Keskinopeus Näyttää aluksen keskinopeuden halutussa mittayksikössä esitettynä.

Kilpailutietonäyttö

Sailing, Navigation ja Racing-tiloissa on erilliset tietonäytöt joihin pääsee niiden perusnäytöltä. Kilpailutietonäyttö sisältää kilpailunaikaisia tilastoja.

Kilpailutietonäytön tarkastelu:

1. Siirry kilpailutietonäyttöön painamalla Racing-tilan perusnäytössä *Start/Data*näppäintä.

Seuraavat tiedot ilmestyvät näytölle:

- · Keskinopeus (avg):
- Maksiminopeus (max)
- Nopeus reitillä (vmc)
- Nopeus tuulta kohti (vaw)
- Etäisyys reittipisteestä (dtw)
- Etäisyys maalista (dtf)
- Poikkeama reitiltä (xte)
- Tehollinen matka reitillä (dmc)

- Etäisyys lähtöpisteestä (dmg)
- Saapumisajankohta (eta)
- Jäljellä oleva matka-aika (ete)
- Auringonnousun ajankohta (tsr)
- Auringonlaskun ajankohta (tss)
- Aika laylinen saavuttamiseen (tll)
- Selaa tietoja nuolinäppäimillä ja valitse joku niistä uudeksi pikavalinnaksi painamalla lyhyesti *Enter*-näppäintä. Laite palaa Racing-tilan perusnäyttöön. Jos et halua valita uutta pikavalintaa, paina *Stop/*Cancel-näppäintä ja laite palaa perusnäyttöön.

Perusnäyttö kilpailun jälkeen (kilpailun yhteenveto)

Kun kilpailu päättyy ja käyttäjä vahvistaa maaliviivan ylityksen toimintovalikosta, Suunto M9 näyttää seuraavat tiedot:

Etäisyys lähtöpisteestä: Ensimmäisellä rivillä näkyy etäisyys lähtöpisteestä.

Kokonaispituus: Toisella rivillä näkyy kilpailun aikana purjehditun matkan kokonaispituus.

Pikavalinnat: Kolmannella rivillä näkyy joko keskinopeus tai ajastin Valitse näytettävä tieto lyhyellä *Stop/Cancel*-näppäimen painalluksella.

Keskinopeus: Kilpailun keskinopeus solmuina.

Ajastin: Kilpailun purjehdusaika.

3.7.2 Toimintovalikko

Toimintovalikko ennen kilpailua

Racing-tilassa on yksilöllinen toimintovalikko, johon pääset painamalla lyhyesti *Enter*näppäintä. Tämän valikon sisältö muuttuu kilpailutilanteiden mukaan. Alla olevia toimintoja voit käyttää ennen kilpailua:

GPS

GPS-toiminnolla voit käynnistää ja sammuttaa GPS:n ja tarkastella GPS-lukemien tarkkuuksia.

GPS:n käynnistäminen ja sammuttaminen:

1. Valitse toimintovalikosta kohta *GPS* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä.

2. Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä joko *On* (päälle) tai *Off* (pois) ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. GPS-toiminto on nyt asetettu.

HUOM: GPS käynnistyy automaattisesti 15 minuuttia ennen kilpailun alkua.

Kurssi (Course)

Suunto M9:llä voit tallentaa 10 eri kurssia laitteen muistiin. Näissä kursseissa voit tallentaa saman reittipisteen (poijun) useita kertoja reittipistelistaan.

Jos muokkaat jonkin poijun sijaintia jälkeenpäin, laite tallentaa muutokset myös reittipistelistaan. Tästä on hyötyä, mikäli saman poijun ympäri purjehditaan useita kertoja. Suunto M9 voi sitten laskea laylinen ja muuta poijukohtaista tietoa kunhan poijun tarkka sijainti on päivitetty. (Lisätietoja löydät Suunto Sail Managerin Helpistä.)

Käyttäjä voi valita kurssin Suunto M9:n muistista.

Kurssin valitseminen:

SUUNTO

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta Course ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.
- 2. Valitse kurssi nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.

Ajastimen synkronointi (Timer Sync)

Ajastimen synkronointi:

HUOM: Kun painat Enter-näppäintä, ajastin käynnistyy ja laite siirtyy toimintovalikkoon.

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta *Timer sync* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Aikakenttä avautuu.
- 2. Muuta aikaa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Näytölle ilmestyy viesti "TIMER SYNCHRONIZED" (ajastin synkronoitu) ja laite palaa toimintovalikkoon.

Aika alkaa juoksemaan siitä hetkestä kun painat Enternäppäintä.

HUOM: Jos valitset esimerkiksi luvun 120:00, se tarkoittaa 120 minuuttia. Laskuri hälyttää kymmenen minuutin välein 120 ja 60 minuutin välillä. 60 ja 15 minuutin välillä se hälyttää viiden minuutin välein. 15 ja 1 minuutin välillä se hälyttää kerran minuutissa. Viimeisen minuutin aikana laskuri hälyttää kymmenen sekunnin välein. Viimeisen 10 sekunnin aikana se hälyttää jokaisella sekunnilla.

Starttilinja (Start line)

Start line-toiminnolla voit asettaa starttilinjan poijujen sijainnit ja linjan suunnan. Tällä tiedolla Suunto M9 pystyy määrittämään tuulen suunnan starttilinjaan nähden ja laskemaan jäljellä olevan ajan starttilinjan ylittämiseen. Voit asettaa molemmat poijut tai yhden poijun ja linjan suunnan.

Starttilinjaparametrien asettaminen kahdella poijulla:

- 1. Purjehdi ensimmäiselle poijulle ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä Racing-tilan perusnäytöllä. Poijun sijainti tallentuu väliaikaiseen muistiin.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Start line* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 3. Valitse nuolinäppäimillä joko kohta Buoy S (tyyrpuuri) or Buoy P (paapuuri) ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Näytöllä näkyy teksti "BUOY STORED" (poiju tallennettu). Stop/Cancel-näppäimellä poistat poijun sijainnin ja palaat perustilaan.

- 4. Purjehdi toiselle poijulle ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä Racing-tilan perusnäytöllä. Toisen poijun sijainti tallentuu väliaikaiseen muistiin.
- 5. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Start line* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.
- 6. Valitse nuolinäppäimillä joko kohta *Buoy S* (tyyrpuuri) or *Buoy P* (paapuuri) ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Näytöllä näkyy teksti "BUOY STORED" (poiju tallennettu). Starttilinja on nyt asetettu ja laite palaa toimintovalikkoon. Suunto M9 alkaa näyttää etäisyyttä starttilinjalle.

Starttilinjan asettaminen yhdellä poijulla ja linjan suunnalla:

- 1. Purjehdi poijulle ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä Racingtilan perusnäytöllä.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Startline* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Poijun sijainti on nyt tallennettu väliaikaiseen muistiin.
- Valitse nuolinäppäimillä joko kohta Buoy S (tyyrpuuri) or Buoy P (paapuuri) ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Laite siirtyy takaisin perustilaan.
- 4. Laite laskee starttilinjan suunnan kompassin lukemasta. Purjehdi starttilinjaa pitkin ja säädä laite linjan mukaisesti. Tallenna kompassin suuntima väliaikaiseen muistiin *Enter*näppäimen lyhyellä painalluksella.
- 5. Valitse nuolinäppäimillä kohta *LineDir* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Astekenttä aktivoituu.
- 6. Starttilinja on nyt asetettu.

Tuulen suunta (Wind Dir)

WINDdir-toiminnolla voit tallentaa tuulen suunnan ja voimakkuuden.

Tuulen suunnan tallentaminen:

- Osoita Suunto M9:llä tuulen suuntaan ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Tuulen suunta tallentuu väliaikaiseen muistiin.
- 2. Valitse nuolinäppäimillä kohta *Wind Dir* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä.

Seuraavat tiedot näkyvät ruudulla:

- Purjehdusajastin
- Tuulen suunta starttilinjaan nähden
- Tuulen voimakkuus
- 3. Jos haluat muuttaa tuulen voimakkuutta, muuta lukemaa nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Näytölle ilmestyy teksti " WIND DIR STORED" (tuulen suunta tallennettu). Laite palaa Racing-tilan päävalikkoon.

HUOM: Tuulen suuntia voi tarkastella tietonäytöllä. Sinne pääsee painamalla Start/ Data-näppäintä.

HUOM: Tuulen voimakkuutta mitataan seuraavien vyöhykkeiden mukaan: 0-3, 3-6, 6-9, 9-12, 12-15, 15-18 ja 18- metriä sekunnissa tai sitä vastaava lukema solmuissa. Tuulen voimakkuuden yksikkö asetetaan Suunto Sail Manager –ohjelmassa.

Toimintovalikko kilpailun aikana

Kilpailun aikana voit tallentaa kääntömerkkien sijainnin, asettaa halssin lukemat halssikulman poikkeaman mittausta varten, tallentaa ja tarkastella tuulen suuntaa ja tallentaa MOB-tilanteen sijainnin toimintovalikossa.

Tuulitiedot (Wind Data)

Wind Data-toiminnolla näet tallennetut tuulen suunnat.

Tuulitietojen tarkastelu:

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta *Wind Data* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Tuulitiedot ilmestyvät näytölle.
- 2. Voit selata tuulen suuntia nuolinäppäimillä. Palaa toimintovalikkoon *Enter*-näppäimen lyhyellä painalluksella.

HUOM: Ennen kilpailun alkua, tuulen suunta näytetään suhteessa starttilinjaan (tuulen ja maaliviivan kanssa kohtisuorassa linjassa olevan viivan välinen kulma). Kilpailun alettua tuulen suuntana on maantieteellinen tuulen suunta (johdetaan laitteen kompassin anturista).

Wind Dir 43' 31" 1 9 m/s

Tyyrpuurin/paapuurin halssi (Starboard/Port Tack)

Starboard/Port Tack-toiminolla voit asettaa oletusarvoisen suunnan halssikulman poikkeaman mittaukseen (TAD).

- Siirry toimintavalikkoon Racing-tilan perusnäytössä Enternäppäimen lyhyellä painalluksella. Laite tallentaa nykyisen suunnan väliaikaiseen muistiin.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta STB tack/port tack ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Halssikulma tallentuu. TAD-mittaus perustuu tallennettuun oletusarvoiseen suuntaan. Näytölle ilmestyy viesti "STB/PORT TACK SET" (tyyrpuurin/paapuurin halssi asetettu).

Kääntömerkki (Turn buoy)

Turn buoy-toiminnolla voit päivittää kääntömerkkien sijaintilukemia kilpailun aikana.

Kääntömerkkien tallentaminen:

- Purjehdi ensimmäiselle kääntömerkille. Siirry toimintavalikkoon Racing-tilan perusnäytössä *Enter*-näppäimen lyhyellä painalluksella. Laite tallentaa sijainnin väliaikaiseen muistiin.
- Valitse nuolinäppäimillä kohta buoy 1 ja paina lyhyesti Enternäppäintä. Ensimmäinen kääntömerkki on nyt tallennettu. Näytölle ilmestyy teksti "BUOY STORED" (kääntömerkki tallennettu).
- Purjehdi seuraavalle kääntömerkille. Suunto M9 ehdottaa seuraavia kääntömerkkejä automaattisesti.
- 4. Tallenna sijainti Enter-näppäimen lyhyellä painalluksella.
- Jos haluat tallentaa muun kuin laitteen ehdottaman kääntömerkin, valitse haluamasi kääntömerkki nuolinäppäimillä ja paina lyhyesti Enter-näppäintä.

HUOM: Suunto M9 ehdottaa kääntömerkkien asettamista automaattisesti silloin kun Navigate-toiminto on päällä (On). Kun avaat toimintovalikon, ensimmäinen kääntömerkki (Buoy 1) näkyy korostettuna. Kun olet tallentanut ensimmäisen

kääntömerkin, Suunto M9 ehdottaa seuraavan kääntömerkin tallentamista (Buoy 2) ja niin edelleen. Suunto M9 ehdottaa sinulle niin monta kääntömerkkiä kuin kilpailutyypissä on.

Tuulen suunta (Wind Dir)

Lisätietoja Wind Dir-toiminnosta löydät sivulta 56.

мов

Tällä toiminnolla voit tallentaa "Mies yli laidan" --tilanteen koordinaatit.

(Lisätietoja MOB-toiminnosta löydät sivulta 53.)

Keskeytys (Restart)

Tämä toiminto palauttaa sinut kilpailua edeltävälle perusnäytölle ja pyytää nollaamaan kilpailuajastimen seuraavaa lähtöä varten, mutta ei poista starttilinjapoijujen sijaintia eikä tuulen tietoja.

Maaliviiva (Finish line)

Valitse *Finish line-*toiminto kun alus ylittää maaliviivan ja kilpailu loppuu.

Maaliviivan merkitseminen:

1.Valitse toimintovalikosta kohta *Finishline* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Näytölle ilmestyy viesti "TIMER STOPPED" (ajastin pysäytetty) ja laite siirtyy automaattisesti näyttämään yhteenvetoa kilpailusta.

3.8 TOIMINTOVALIKKO

Toimintovalikkoon pääset painamalla *Enter*-näppäintä lyhyesti missä tahansa päätilassa. Kun painat *Enter*-näppäintä, tallennat samalla kaikki tiedot joita toimintovalikoiden toiminnoissa tarvitaan. Näitä tietoja ovat kellonaika, päivämäärä, ilmanpaine, lämpötila, kompassin suunta ja GPS-sijainti. Kun käytät eri toimintoja, Suunto M9 säilyttää toiminnon suorittamiseen tarvittavat tiedot ja hävittää loput.

3.8.1 GPS

GPS-toiminnolla voit käynnistää ja sammuttaa GPS:n ja tarkastella GPS-lukemien tarkkuuksia.

GPS:n käynnistäminen ja sammuttaminen:

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta *GPS* ja paina lyhyesti *Enter*näppäintä.
- Vaihda kentän arvoksi nuolinäppäimillä joko On (päälle) tai Off (pois) ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. GPS-toiminnon symboli ilmestyy näytölle.

HUOM: GPS On -tekstin perään ilmestyy keskimääräinen sijaintivirhe (EPE).

3.8.2 Mies yli laidan (MOB)

MOB-toiminnolla tallennat paikan, jossa "Mies yli laidan" –tilanne tapahtui. Kun paikka on tallennettu, Suunto M9 alkaa näyttää suuntaa ja etäisyyttä sinne.

MOB-näytöltä näet seuraavat tiedot:

MOB: Ensimmäisellä rivillä näkyy MOB-teksti.

Etäisyys: Toisella rivillä näkyy etäisyys MOB-tilanteen tapahtumapaikkaan valittuna yksikkönä.

Suunta: Kolmannella rivillä näkyy tapahtumapaikan suunta asteina.

MOB-toiminnon käynnistäminen

MOB-toiminnon käynnistäminen:

- Tallenna tapahtumapaikka missä tahansa päätilassa Enternäppäimen lyhyellä painalluksella. Jos GPS ei ole päällä, se käynnistyy kun MOB-toiminto valitaan. Tässä tapauksessa tapahtumapaikka tallentuu heti kun GPS saa ensimmäisen satelliittiyhteyden. Valitse toimintovalikosta kohta MOB ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Laite näyttää tallennetun tapahtumapaikan suunnan ja etäisyyden.
- Jos haluat poistua näytöltä ja keskeyttää toiminnon, paina Stop/Cancel-näppäintä ja selaa kohtaan Shut Down. Palaa perusnäyttöön painamalla Enter-näppäintä.
- 3. Jos haluat poistua näytöltä ja pitää MOB-toiminnon päällä, paina *Stop/Cancel*-näppäintä ja selaa kohtaan *Keep Active*. Palaa perusnäyttöön painamalla *Enter*-näppäintä.

HUOM: Jos GPS ei ole päällä kun käynnistät MOB-toiminnon, se käynnistyy automaattisesti ennen MOB-valikkoon siirtymistä ja näytöllä näkyy teksti "MOB ACTIVATING" (MOB käynnistyy).

HUOM: Kun sammutat MOB-toiminnon, laite poistaa aiemmin tallennetun sijainnin. Sijainti pysyy laitteen muistissa niin kauan kuin toiminto on päällä.

HUOM: Suunto M9 käyttää GPS:ää paikannusapuna liikkuessasi. Kun et liiku, merkityn sijaintipaikan suunta näkyy kompassista.

MOB-tietonäyttö

MOB-toiminnolla on oma tietonäyttö, joka näyttää kohteen koordinaatit ja tallennusajankohdan.

MOB-tietonäytön tarkastelu:

- 1. Painamalla lyhyesti Start/Data-näppäintä MOB-näytössä pääset MOB-tietonäyttöön.
- 2. Pääset pois MOB-tietonäytöstä painamalla Stop/Cancel-näppäintä.

3.8.3 Muistipaikka (MEMPoint)

MEMPoint-toiminnolla tallennat nykyisen sijainnin koordinaatit ja kaikki muut anturitiedot. Tallenna muistipaikka painamalla lyhyesti *Enter*-näppäintä jossain päätilassa. Nykyiset tiedot tallentuvat väliaikaiseen muistiin.

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta *MEMpoint* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Tallennetun kohteen koordinaatit ja suunta näkyvät näytöllä.
- Tallenna sijainti Enter-näppäimellä. Kaikki muut anturitiedot tallentuvat myös. Näytölle ilmestyy viesti "MEMPoint stored" (muistipaikka tallennettu) ja laite palaa perusnäyttöön.
- 3. Paina lyhyesti *Stop/Cancel* –näppäintä mikäli haluat palata toimintovalikkoon tallentamatta sijaintia.

HUOM: Varmista, että GPS on päällä ennen kuin käytät muistipaikkatoimintoa. Muistipaikkatoiminnon käynnistäminen ei automaattisesti käynnistä GPS:ää.

HUOM: Muistipaikkoja voi tarkastella ainoastaan Suunto Sail Manager –ohjelmassa.

3.8.4 Sijainti (Position)

Position-toiminnolla voit tarkastella nykyistä sijaintiasi näytöllä.

Sijainnin tarkasteleminen:

- 1. Valitse toimintovalikosta kohta *Position* ja paina lyhyesti *Enter*-näppäintä. Seuraavat tiedot näkyvät ruudulla:
  - Sat: Ensimmäinen luku näyttää satelliittien määrän yhteydessä ja toinen näkyvissä olevat satelliitit.
  - Epe: GPS-lukeman keskimääräinen sijaintivirhe.
  - Sijainnin koordinaatit
  - Tämänhetkinen korkeus
- 2. Start/Data-näppäimellä voit valita alariville näkymään joko korkeuden tai ensimmäisen satelliittiyhteyden keston.
- 3. Palaa perusnäytölle painamalla Stop/Cancel -näppäintä.

HUOM: Varmista, että GPS on päällä ennen kuin käytät Position-toimintoa. Jos GPS ei ole päällä, kun menet Positionvalikkoon, näytöllä näkyvät edellisen GPS-yhteyden koordinaatit.

HUOM: Sijaintikoordinaatit päivittyvät kun laitteen sijainti muuttuu.

3.8.5 Tuulen suunta (Wind Dir)

WINDdir-toiminnolla voit tallentaa tuulen suunnan ja voimakkuuden.

Tuulen suunnan tallentaminen:

- Valitse toimintovalikosta kohta Wind Dir, osoita Suunto M9:llä tuulen suuntaan ja paina lyhyesti Enter-näppäintä. Seuraavat tiedot näkyvät ruudulla:
  - Ajastin: Kun kilpailu ei ole käynnissä, ajastin näyttää lukemaa 0.00.
  - Suunta: Tuulen maantieteellinen suunta.
  - Tuulen voimakkuus
- Jos haluat muuttaa tuulen voimakkuutta, muuta lukemaa nuolinäppäimillä ja paina *Enter*-näppäintä. Näytölle ilmestyy viesti "WIND DIR STORED" (tuulen suunta tallennettu) ja laite palaa perusnäyttöön.

HUOM: Tuulen voimakkuutta mitataan seuraavien vyöhykkeiden mukaan: 0-3, 3-6, 6-9, 9-12, 12-15, 15-18 ja 18- metriä sekunnissa tai niitä vastaava lukema solmuissa. Tuulen voimakkuuden yksikkö voidaan asettaa Suunto Sail Managerissa.

4. LISÄOMINAISUUDET

4.1 PC-LIITÄNTÄ

PC-liitännän avulla voit siirtää tietoja Suunto M9:n ja tietokoneen välillä. Tiedot voivat sisältää Suunto M9:n muistiin tallennettuja reittejä tai reittipisteitä. Kun olet siirtänyt tiedot tietokoneellesi voit järjestää, tarkastella ja lisätä niihin liittyviä tietoja Suunto Sail Manager -ohjelman avulla.

PC-liitäntäkaapeli ja Suunto Sail Manager -ohjelma toimitetaan yhdessä Suunto M9:n kanssa. Tietokoneohjelmiston asennusohjeen löydät Suunto Sail Manager CD-ROMin kannesta.

PC-liitännällä voit myös hyödyntää sähköisiä ARCS-karttoja. ARCS (Admiralty Raster Chart Service) –kartat valmistaa Ison Britannian merikarttatoimisto (UKHO). Ostaessasi Suunto M9:n saat samalla karttojen käyttöoikeudet. Laite täytyy olla kytkettynä telakointiasemaan ja tietokoneeseen silloin kun luet karttoja. Kysy lisää kartoista ja niiden saatavuudesta paikalliselta Suunto-kauppiaaltasi.

HUOM: Kun ostat ARCS karttoja, sinulla täytyy olla käyttöoikeus ja PIN-koodi, jotta voit rekisteröityä. Käyttöoikeus ja PIN koodi tulevat mukana Suunto M9 – pakkauksessa.

4.1.1 Tiedonsiirto

Tiedonsiirto:

- 1. Varmista, että tietokoneessasi on vapaa sarjaportti.
- Kytke Suunto M9 telakointiasemaan näyttö ylöspäin. Kytke liittimen toinen pää telakointiasemaan ja toinen pistorasiaan. Kytke telakointiasema tietokoneen sarjaporttiin. Rannetietokone menee automaattisesti tiedonsiirtotilaan.
- 3. Avaa Suunto Sail Manager –ohjelma.
- 4. Napsauta Suunto M9 -paneelia näytön vasemmassa alakulmassa. Valitse kohta *Connect* avataksesi sisällysluettelon Suunto M9 -paneeliin.
- 5. Valitse siirrettävä tiedosto hiirellä ja vedä se kohdekansioon.
- 6. Kun vahvistusteksti ilmestyy näytölle, napsauta sitä ja aloita tiedonsiirto.
- 7. Kun olet siirtänyt lokitiedostot tietokoneelle, voit poistaa ne Suunto M9:n muistista Suunto Sail Managerin avulla ja näin tehdä tilaa uusille lokitiedostoille.

Tarkempaa tietoa löydät Suunto Sail Managerin Help-osiosta.

4.2 SUUNTO SAIL MANAGER

Suunto Sail Manager -ohjelma toimitetaan CD-ROMilla yhdessä Suunto M9:n kanssa. Ohjelmiston asennusohjeet löytyvät CD-ROMin kannesta.

Suunto Sail Managerin uusin versio on ladattavissa <u>www.suunto.com</u>- tai <u>www.suuntosports.com</u> -sivustoilta. Tarkista päivitysten saatavuus säännöllisesti, sillä uusia ominaisuuksia kehitetään jatkuvasti.

4.2.1 Suunto Sail Managerin toiminnot

• Tracks:

Tarkastele kuljettuja reittejä tai reittipistelistoja, muokkaa niihin liittyvää tietoa, järjestele niitä kansioihin ja tallenna niitä SuuntoSports.comiin.

Routes:

Luo uusia reittejä, muokkaa nykyisiä reittejä, tarkastele kartalla olevia reittejä, järjestele reittejä kansioihin ja tallenna reittejä Suunto M9:ään tai Suunto Sports.comiin.

• My Points:

Lisää, muokkaa ja tarkastele vedenalaisia kiviä, matalalla olevia kiviä, näkyviä kiviä, ankkuripaikkoja, merkkipaikkoja ja reittipisteitä Voit myös ladata näitä SuuntoSports.comista.

Boat:

Merkitse muistiin veneeseesi liittyvää tärkeää tietoa ja tarkastele lokikirjoja.Merkitse muistiin veneeseesi liittyvää tärkeää tietoa ja tarkastele lokikirjoja.

- Charts: Tarkastele, zoomaa ja panoroi karttoja, asenna uusia ja päivitä vanhoja karttoja
- Suunto M9: Muokkaa Suunto M9:n asetuksia ja tyhjennä Suunto M9:n muisti tehdäksesi tilaa uusille tiedoille.

4.2.2 Suunto M9 –kohtaisten asetusten muuttaminen

Napsauta Suunto M9-paneelia näytön vasemmassa alakulmassa. Suunto M9-asetusikkuna aukeaa näytön keskelle. Muokattuasi alla olevia asetuksia napsauta kuvaketta *Update wristop*.

- Clock (kellon 12- tai 24-tunnin esitystapa)
- Date (päivämäärä muodossa mm.dd (kk.mm) tai dd.mm pp.kk))
- Altitude (korkeus muodossa m (metri) tai ft (jalka))
- Temperature (lämpötila muodossa C tai F)
- Pressure (ilmanpaine muodossa hPa tai inHg)
- Distance (välimatka muodossa km, mi (maili), nm (meripeninkulma)
- Short Distance (lyhyt välimatka muodossa n/a (ei käytösssä), m, ft, yd (jaardi))
- Speed (nopeus muodossa km/h, m/s, mph, kt (solmu))
- Wind unit (tuulennopeus muodossa m/s, kt)
- Position (sijainti muodossa deg (asteet) tai dm (asteet ja minuutit)
- Info (näyttötiedot asennossa Off (pois), On (päällä))
- Tones (merkkiäänet asennossa Off, On)
- Datum (karttajärjestelmän numero)
- UTC Offset

Valitse oikea aikavyöhyke suhteessa Greenwichin aikaan.

- Fixrate

Määrittele kuinka usein Suunto M9 päivittää GPS-tietoja. Voit asettaa eri yhteystiheydet normaali- ja kilpailukäyttöön.

- Log interval

Valitaan kuinka usein satelliittiyhteys tallentuu Suunto M9:n muistiin (esim. joka 10. yhteys). Voit asettaa eri loki-intervallit normaali- ja kilpailukäyttöön.

- UKHO Information (UKHO:n tiedot), Pin code (PIN-koodi) ja User Permit (käyttöoikeus) Nämä tallentuvat Suunto M9:ään eikä niitä voi muokata. Näitä tietoja tarvitaan silloin, kun ostat ARCS-karttoja.

4.3 SUUNTOSPORTS.COM

SuuntoSports.com on Internet-sivusto, joka toimii samalla eri lajien harrastajien kansainvälisenä verkkoyhteisönä. Sen avulla voit jalostaa ja jakaa muiden harrastajien kanssa tietoja, jotka olet mitannut Suunto-laitteellasi ja analysoinut tietokoneellasi. SuuntoSports.com tarjoaa sinulle palveluita joiden avulla saat kaiken irti harrastuksestasi ja Suunto M9 -laitteestasi.

Jos omistat jo oman Suunto-laitteen, saat käyttöoikeuden kaikkiin urheilulajeihin liittyviin palveluihin rekisteröitymällä käyttäjäksi. Jos sinulla ei vielä ole omaa Suunto-laitetta, voit joko kirjautua sisään vieraana tai rekisteröityä. Vieraana voit lukea sivuston tietoa mutta vasta rekisteröidyttyäsi voit käyttää muita palveluja ja osallistua keskusteluun.

4.3.1 Laitteistovaatimukset

SuuntoSports.com:in laitteistovaatimukset ovat:

- Internet-liittymä
- Modeemi (vähintään 56 k)
- Selain: IE 4.0 tai uudempi, Netscape 4.7x tai uudempi
- Näytön resoluutio: vähintään 800 x 600, suositus 1024 x 768

4.3.2 SuuntoSports.com-aihekokonaisuudet

SuuntoSports.com sisältää kolme aihekokonaisuutta, joissa kaikissa on useita toimintoja. Seuraavissa kappaleissa kuvataan ainoastaan SuuntoSports.com:in perustoimintoja. Yksityiskohtaisen kuvauksen sivuston kaikista palveluista ja toiminnoista sekä vaiheittain etenevät ohjeet sen käytöstä löydät sivuston käyttöohjeesta eli Helpistä. Löydät Helpin jokaiselta sivulta: sen symboli sijaitsee näytön jakavan palkin oikealla puolella. Helptiedostoa päivitetään säännöllisesti sitä mukaa kun sivustoa kehitetään.

SuuntoSports.com tarjoaa useita eri tiedonhakumahdollisuuksia sivuston sisällöstä. Vapaahaun lisäksi voit etsiä esimerkiksi tietoja eri käyttäjäryhmistä, käyttäjistä, matkakohteista, lokitiedostoista ja urheilulajeista.

Sivustolla julkaistu informaatio sisältää myös sisäisiä linkkejä, joten sinun ei tarvitse aloittaa tiedonhakua joka kerta aivan alusta. Lukiessasi esimerkiksi kuvausta matkakohteesta, voit halutessasi seurata tekstissä olevaa linkkiä ja tarkastella kirjoittajan henkilökohtaisia tietoja, kohteeseen liittyviä lokitiedostoja ja näistä luotuja kaavioita — edellyttäen että kirjoittaja on halunnut julkaista tietonsa kaikkien saataville.

My Suunto

Tämä aihekokonaisuus sisältää henkilökohtaisia tietojasi. Tänne voit tallentaa mm. tietoja itsestäsi, rannetietokoneestasi, purjehdusharrastuksestasi jne. Kun siirrät Suunto Sail Managerin avulla omia lokitiedostojasi sivustolle, ne näytetään henkilökohtaisissa tiedoissasi, mutta muut eivät näe niitä. My Suunto -osiossa voit myös käsitellä lokitiedostojasi ja päättää, näytetäänkö niitä yhteisöjen sisällä tai kaikille SuuntoSports-käyttäjille.

Siirrettyäsi lokitiedostot SuuntoSports.com-sivustolle voit myös julkaista ne ja vertailla niitä muiden käyttäjien tiedostoihin. Voit käyttää sähköisiä ARCS-karttoja ja navigointitoimintoja.

Tässä aihekokonaisuudessa on myös henkilökohtainen kalenteri, jota voit käyttää omien tapahtumiesi tai harjoitustietojesi merkitsemiseen. Harjoittelupäiväkirjaan voit merkitä tietoja mm. kehityksestäsi ja harjoittelupaikoistasi.

My Suunto –osiossa on reitinsuunnittelutoiminto, jossa voit suunnitella reittejä ja tarkastella niiden lisäksi myös kuljettuja reittejä. Tämä toiminto sisältää maailmanlaajuisen ARCS-karttatietokannan.

Yhteisöt

Communities eli yhteisöt-osiossa SuuntoSports.com:in käyttäjät voivat muodostaa tai etsiä käyttäjäryhmiä sekä hallita omia ryhmiään. Voit esimerkiksi muodostaa ryhmän purjehdustovereittesi kanssa ja jakaa tietoa toistenne tuloksista, antaa toisillenne vinkkejä ja suunnitella yhteisiä purjehdusretkiä. Ryhmät voivat olla avoimia tai suljettuja. Suljettuihin ryhmiin on anottava jäsenyyttä ennen ryhmän toimintoihin osallistumista.

Kaikilla ryhmillä on oma kotisivunsa, joka voi sisältää informaatiota ryhmän tapahtumista, uutisia, ilmoitustaulun ym. vastaavia tietoja. Ryhmän jäsenet voivat myös käyttää ryhmäkohtaisia ilmoitustauluja, keskusteluryhmiä ja ryhmäkalentereita sekä lisätä linkkejä ja luoda ryhmälleen aktiviteetteja. Kaikki rekisteröityneet SuuntoSports-käyttäjät ovat automaattisesti World of SuuntoSports -yhteisön jäseniä.

Kaikkia lokitiedostoja voi tarkastella Track visualizer –toiminnolla, jolla yhteisön jäsenet voivat katsella purjehtimiaan reittejä yhdellä kartalla.

Lajikohtaiset sivut

SuuntoSports.com sisältää myös lajikohtaisen sivuston jokaiselle urheilulajille. Kaikkien lajikohtaisten sivujen peruspiirteet ja toimintaperiaatteet ovat samanlaisia: ne sisältävät lajikohtaisia uutisia, ilmoitustauluja ja keskusteluryhmiä. Käyttäjät voivat myös ehdottaa linkkejä urheilusivuille ja urheiluun ja sen välineistöön liittyviä vihjeitä julkaistavaksi sivustolla. He voivat myös julkaista omia matkakertomuksiaan.

Lajikohtaisilla sivuilla on myös urheilukohteiden esittelyitä. Käyttäjät voivat arvostella kohteita ja esittää niistä kommentteja. Nämä tiedot näkyvät kohteen esittelyn yhteydessä. Tällaisia järjestyslistoja voidaan muodostaa myös muista tiedoista, kuten, käyttäjäryhmien koosta, eniten lokitiedostojaan julkaisseesta käyttäjästä ja niin edelleen.

Näin aloitat

Liittyäksesi SuuntoSports.com-yhteisöön, luo Internet-yhteys sivustoon, avaa selaimesi ja siirry osoitteeseen <u>www.suuntosports.com</u>. Kun aloitussivu aukeaa näytöllesi, napsauta Register-symbolia ja rekisteröi itsesi ja Suunto-laitteesi. Voit muokata ja päivittää henkilökohtaista My Suunto -profiiliasi vielä myöhemminkin.

Rekisteröidyttyäsi siirryt automaattisesti SuuntoSports.com-kotisivulle, joka esittelee sivuston rakenteen ja toimintaperiaatteen.

HUOM: SuuntoSports.com-sivustoa kehitetään jatkuvasti ja sen sisältö voi näin ollen muuttua.

5. TEKNISET TIEDOT

Yleistä

- Mittausalue -20 °C 60 °C / -5 °F 140 °F
- Säilytyslämpötila -30 °C +60 °C / -22 °F 140 °F
- Paino 76g
- · Vesitiivis 10 baariin asti ISO 2281 -standardin mukaisesti
- Mineraalikristallilasi
- Akku
- Telakointiasema
- PC-sarjaliitäntä

Laturi

- 240 V tai 110 V ostoalueesta riippuen
- Auton tupakansytyttimeen liitettävä laturi 12 V (lisävaruste)

Muisti

- 50 reittiä (10 kilpareittiä)
- 500 reittipistettä

Ilmapuntari

- Mittausalue 300 1100 hPa / 8.90 32.40 inHg
- Mittaustarkkuus 1 hPa / 0.05 inHg

Lämpömittari

- Mittausalue –20 °C +60 °C / -5 °F 140 °F
- Mittaustarkkuus 1 °C / 1 °F

3D kompassi

- Mittaustarkkuus 1°
- Voidaan kallistaa +/-30 astetta vaakatasosta

GPS

- Mittaustarkkuus 1 m / 3 jalkaa
- 12 kanavaa

6. GPS-KARTTAJÄRJESTELMÄLUETTELO

Suunto M9 antaa mahdollisuuden käyttää useita erilaisia GPS-karttajärjestelmiä. Ne voidaan aktivoida Suunto Sail Manager –ohjelmassa PC-liitännän avulla Alla on lista saatavilla olevista GPS-karttajärjestelmistä ja niiden aktivoinnissa tarvittavat numerokoodit. Lisätietoja GPS-karttajärjestelmien valinnasta saat Suunto Sail Manager -ohjelmasta.

Lisätietoja oikean karttajärjestelmän asettamisesta saat sivulta 25.

Number	Name	Description
000	ADI-M	Mean Solution (Ethiopian and Sudan)
001	ADI-E	Burkina Faso
002	ADI-F	Cameroon
003	ADI-A	Ethiopia
004	ADI-C	Mali
005	ADI-D	Senegal
006	ADI-B	Sudan
007	AFG	Somalia
008	ARF-A	Botswana
009	ARF-H	Burundi
010	ARF-B	Lesotho
011	ARF-C	Malawi
012	ARF-D	Swaziland
013	ARF-E	Zaire
014	ARF-F	Zambia
015	ARF-G	Zimbabwe
016	ARS-M	Mean Solution (Kenya and Tanzania)
017	ARS-A	Kenya
018	ARS-B	Tanzania
019	PHA	Djibouti
020	BID	Guinea-Bissau
64		

021	CAP	South Africa
022	CGE	Tunisia
023	DAL	Guinea
024	EUR-F	Egypt
025	EUR-T	Tunisia
026	LEH	Ghana
027	LIB	Liberia
028	MAS	Eritrea
029	MER	Morocco
030	MIN-A	Cameroon
031	MIN-B	Nigeria
032	MPO	Gabon
033	NSD	Algeria
034	OEG	Old Egypt
035	PTB	Mean Solution (Burkina Faso and Niger)
036	PTN	Congo
037	SCK	Namibia
038	SRL	Sierra Leone
039	VOR	Algeria
040	AIN-A	Bahrain Island
041	AIN-B	Saudi Arabia
042	BAT	Sumatra (Indonesia)
043	EUR-H	Iran
044	HKD	Hong Kong
045	HTN	Taiwan
046	IND-B	Bangladesh
047	IND-I	India and Nepal
048	INF-A	Thailand
049	ING-A	Vietnam (near 16deg N)
050	ING-B	Con Son Island (Vietnam)

051	INH-A1	Thailand (1997)
052	IDN	Indonesia
053	KAN	Sri Lanka
054	KEA	West Malaysia and Singapore
055	KGS	Korean Geodetic System
056	NAH-A	Masirah Island (Oman)
057	NAH-B	United Arab Emirates
058	NAH-C	Saudi Arabia
059	FAH	Oman
060	QAT	Qatar
061	SOA	Singapore
062	TIL	Brunei and East Malaysia (Sarawak and Sabah)
063	TOY-M	Mean Solution (Japan, Okinawa and South Korea
064	TOY-A	Japan
065	TOY-C	Okinawa
066	TOY-B	South Korea
067	AUA	Australia and Tasmania (Australian Geodetic 1966)
068	AUG	Australia and Tasmania (Australian Geodetic 1984)
069	EST	Estonia
070	EUR-M	Mean Solution (Europe 1950)
071	EUR-A	Western Europe (1950)
072	EUR-E	Cyprus
073	EUR-G	England, Channel Islands, Scotland and Shetland Islands
074	EUR-K	England, Ireland, Scotland and Shetland Islands
075	EUR-B	Greece
076	EUR-I	Italy (Sardinia)
077	EUR-J	Italy (Sicily)
078	EUR-L	Malta
079	EUR-C	Finland and Norway
080	EUR-D	Portugal and Spain
66		

081	EUS	Mean Solution (European 1979)
082	HJO	Iceland
083	IRL	Ireland
084	OGB-M	Mean Solution (England, Isle of Man, Scotland, Shetland Islands and Wales)
085	OGB-A	England
086	OGB-B	England, Isle of Man and Wales
087	OGB-C	Scotland and Shetland Islands
088	OGB-D	Wales
089	MOD	Sardinia
090	SPK-A	Hungary
091	SPK-B	Poland
092	SPK-C	Czechoslovakia
093	SPK-D	Latvia
094	SPK-E	Kazakhstan
095	SPK-F	Albania
096	SPK-G	Romania
097	CCD	Czechoslovakia
098	CAC	Mean Solution (Florida and Bahamas
099	NAS-C	Mean Solution (CONUS)
100	NAS-B	Western USA
101	NAS-A	Eastern USA
102	NAS-D	Alaska (excluding Aleutian islands)
103	NAS-V	Aleutian islands (East of 180deg W)
104	NAS-W	Aleutian islands (West of 180deg W)
105	NAS-Q	Bahamas (excluding San Salvador Island)
106	NAS-R	San Salvador Island
107	NAS-E	Canada Mean Solution (including Newfoundland)
108	NAS-F	Alberta and British Columbia
109	NAS-G	Eastern Canada

110	NAS-H	Manitoba and Ontario
111	NAS-I	NW Territories and Saskatchewan
112	NAS-J	Yukon
113	NAS-O	Canal Zone
114	NAS-P	Caribbean
115	NAS-N	Central America
116	NAS-T	Cuba
117	NAS-U	Greenland (Hayes Peninsula)
118	NAS-L	Mexico
119	NAR-A	Alaska (excluding Aleutian Islands)
120	NAR-E	Aleutian Islands
121	NAR-B	Canada
122	NAR-C	CONUS
123	NAR-H	Hawaii
124	NAR-D	Mexico and Central America
125	BOO	Colombia
126	CAI	Argentina
127	CHU	Paraguay
128	COA	Brazil
129	PRP-M	Mean Solution (Bolivia, Chile, Columbia, Ecuador, Guyana, Peru
		and Venezuela)
130	PRP-A	Bolivia
131	PRP-B	Northern Chile (near 19deg S)
132	PRP-C	Southern Chile (near 43deg S)
133	PRP-D	Colombia
134	PRP-E	Ecuador
135	PRP-F	Guyana
136	PRP-G	Peru
137	PRP-H	Venezuela
138	HIT	Southern Chile (near 53deg S)

139	SAN-M	Mean Solution
140	SAN-A	Argentina
141	SAN-B	Bolivia
142	SAN-C	Brazil
143	SAN-D	Chile
144	SAN-E	Colombia
145	SAN-F	Ecuador (excluding Galapagos Islands)
146	SAN-J	Baltra, Galapagos Islands
147	SAN-G	Guyana
148	SAN-H	Paraguay
149	SAN-I	Peru
150	SAN-K	Trinidad and Tobago
151	SAN-L	Venezuela
152	ZAN	Suriname
153	AIA	Antigua, Leeward Islands
154	ASC	Ascension Island
155	SHB	St. Helena Island
156	BER	Bermuda Islands
157	DID	Deception Island, Antarctica
158	FOT	Nevis, St. Kitts, Leeward Islands
159	GRA	Faial, Graciosa, Pico, Sao Jorge and Terceira Islands (Azores)
160	ISG	South Georgia Islands
161	LCF	Cayman Brac Island
162	ASM	Montserrat, Leeward Islands
163	NAP	Trinidad and Tobago
164	FLO	Corvo and Flores Islands (Azores)
165	PLN	Canary Islands
166	POS	Porto Santo and Madeira Islands
167	PUR	Puerto Rico and Virgin Islands
168	QUO	South Greenland

169	SAO	Sao Miguel, Santa Maria Islands (Azores)
170	SAP	East Falkland Island
171	SGM	Salvage Islands
172	TDC	Tristan Da Cunha
173	ANO	Cocos Islands
174	GAA	Republic of Maldives
175	IST	Diego Garcia
176	KEG	Kerguelen Island
177	MIK	Mahe Island
178	REU	Mascarene Island
179	AMA	American Samoa Islands
180	ATF	Iwo Jima
181	TRN	Tern Island
182	ASQ	Marcus Island
183	IBE	Efate and Erromango Islands
184	CAO	Phoenix Islands
185	СНІ	Chatham Islands (New Zealand)
186	GIZ	Gizo Island (New Georgia Islands)
187	EAS	Easter Islands
188	GEO	New Zealand
189	GUA	Guam
190	DOB	Guadalcanal Island
191	JOH	Johnston Island
192	KUS	Caroline Islands, Fed. States of Micronesia
193	LUZ-A	Philippines (excluding Mindanao Island)
194	LUZ-B	Mindanao Island
195	MID	Midway Islands
196	OHA-M	Mean Solution (Old Hawaiian)
197	OHA-A	Hawaii
198	OHA-B	Kauai
70		

199	OHA-C	Maui
200	OHA-D	Oahu
201	PIT	Pitcairn Islands
202	SAE	Espirito Santo Island
203	MVS	Viti Levu Island (Fiji Islands)
204	ENW	Marshall Islands
205	WAK	Wake Atoll
206	BUR	Bungka and Belitung Islands
207	CAZ	Camp McMurdo Area, Antarctica
208	EUR-S	Iraq, Israel, Jordan, Lebanon, S. Arabia and Syria
209	GSE	Kalimantan (Indonesia)
210	HEN	Afghanistan
211	HER	Former Yugoslavia
212	IND-P	Pakistan
213	PUK	Russia
214	TAN	Madagascar
215	VOI	Tunisia/Algeria
216	VOI-2	Tunisia/Algeria
217	YAC	Uruguay
218	RT90	Sweden
254	KKJ	Kartta Koordinaatisto Järjestelmä, Finland
255	WGS84	Global WGS84 coordinate system

Bearing (bea) (suuntima)	Kompassin näyttämä suunta nykyisestä sijainnista määränpäähän.
Course (kurssi)	Kahden pisteen välille valittu reitti, joka ei välttämättä ole suora.
Course Made Good (cmg)	Suunta lähtöpisteestä nykypisteeseen.
Cross Track Error (xte) (poikkeama reitiltä)	Poikkeama valitulta reitiltä kohti määränpäätä asteissa mitattuna.
Distance from start (dfs)	Välimatka aloituspisteeseen.
Distance Made Good (dmg) (Etäisyys lähtöpisteestä)	Lähtöpisteestä määränpäätä kohti suoraa linjaa pitkin kuljettu matka.
Distance Made on Course (dmc) (Tehollinen matka reitillä)	Valitulla kurssilla määränpäätä kohti kuljettu matka.
Distance to lay line (dll) (etäisyys laylineen)	Etäisyys reittipisteeseen nähden optimaaliseen linjaan.
Distance to Finish (dtf) (Etäisyys maalista)	Matka maaliviivalle
Distance to start line (dsl)	Etäisyys starttilinjasta.
Estimated Time of Arrival (eta) (saapumisajankohta)	Arvioitu ajankohta jolloin saavutat määränpääsi. Lukema perustuu silloiseen nopeuteen.
Estimated Time Enroute (ete) (jäljellä oleva matka-aika)	Arvioitu jäljellä oleva matka-aika määränpäähäsi. Lukema perustuu silloiseen nopeuteen ja suuntaan.
Global Positioning System (GPS)	Satelliittipaikannusjärjestelmä

Heading (hea) (kulkusuunta)	Nykyisen kurssin kompassin mukainen suunta
Knots (kt) (solmua)	Tuntinopeus meripeninkulmissa
Latitude (leveyspiiri)	Asteluku pohjoiseen tai etelään päiväntasaajasta.
Lay line	Tuulen suuntaan perustuva optimaalinen linja reittipisteeseen nähden.
Longitude (pituuspiiri)	Asteluku itään tai länteen päiväntasaajasta.
Nautical Mile (meripeninkulma)	Yksi meripeninkulma on 1852 metriä.
Navigation (navigointi)	Reitin kahden pisteen välinen kulku silloin kun nykyinen olinpaikka on tiedossa.
Position (sijainti)	Kohteen tarkat karttakoordinaatit.
Tack (halssi)	Aluksen suunta suhteessa tuuleen.
Tack angle difference (tad) (halssikulman poikkeama)	Tuulen aiheuttama halssikulman muutos.
Time to Lay line (ttl) (aika laylinen saavuttamiseen)	Aika reittipisteeseen nähden optimaallisen linjan saavuttamiseen.
Time to Start line (tsl) (aika starttilinjan ylittämiseen)	Lukema perustuu nykyiseen nopeuteen ja sijaintiin.
Time of Sunrise (tsr) (auringonnousun ajankohta)	Arvioitu auringonnousun ajankohta perustuu GPS-yhteyteen.
Time of Sunset (tss)	Arvioitu auringonlaskun ajankohta perustuu GPS-yhteyteen. (auringonlaskun ajankohta)

Time to Waypoint (ttw) (aika reittipisteeseen)	Arvioitu aika seuraavaan reittipisteeseen. Lukema perustuu nykyiseen nopeuteen ja sijaintiin.
Velocity Made Good (vmg)	Tehokas nopeus tuulta kohti.
Velocity Made on Course (vmc)	Nopeus reitillä kohti nykyistä määränpäätä.
Waypoint (reittipiste)	Suunto M9:n muistiin tallennetut kurssin sijaintikoordinaatit.
Wind shift	Tuulen aiheuttaman kurssin muutos asteissa.

8. TEKIJÄNOIKEUDET JA TAVARAMERKKI

Tämä julkaisu sisältöineen on Suunto Oy:n omaisuutta ja tarkoitettu ainoastaan tarjoamaan Suunto Oy:n asiakkaille Suunto M9 –tuotteisiin liittyviä tietoja ja ohjeita.

Tätä julkaisua ei saa käyttää tai jakaa muihin tarkoituksiin tai kopioida tai jäljentää millään tavalla ilman Suunto Oy:n kirjallista lupaa.

Suunto, Suunto M9 ja niiden logot ovat Suunto Oy:n tavaramerkkejä tai rekisteröityjä tavaramerkkejä. Kaikki oikeudet pidätetään.

Suunto Oy pyrkii siihen, että tässä julkaisussa olevat tiedot ovat mahdollisimman kattavat ja oikeelliset. Suunto Oy ei kuitenkaan myönnä asiasta mitään takuuta. Oikeudet julkaisun sisältöön tehtäviin muutoksiin pidätetään. Tämän julkaisun uusin versio voidaan hakea ja ladata osoitteesta www.suunto.com.

9. CE-YHDENMUKAISUUS

CE merkki osoittaa tuotteen noudattavan Euroopan Unionin EMC direktiiviä 89/336/EEC.

10. VASTUUNRAJOITUS JA ISO 9001 -YHDENMUKAISUUS

Mikäli tässä tuotteessa ilmenee materiaali- tai valmistusvikoja, Suunto Oy valintansa mukaan joko korjaa viat tai vaihtaa vioittuneet osat maksutta kahden (2) vuoden kuluessa tuotteen ostopäivästä. Tämä takuu koskee ainoastaan alkuperäistä ostajaa ja kattaa ainoastaan ne materiaali- tai valmistusviat, jotka ilmenevät normaalikäytössä takuuaikana.

Tämä takuu ei kata vikoja tai vahinkoja, jotka aiheutuvat onnettomuudesta, tuotteen väärinkäytöstä tai huolimattomasta käsittelystä, tuotteeseen tehdyistä muutoksista tai parannuksista, tuotteen käytöstä muuhun tarkoitukseen kuin siihen, jota varten se on suunniteltu, tai muusta syystä, joka ei kuulu tämän takuun piiriin. Takuu ei kata myöskään pariston vaihtoa.

Tuotteelle ei myönnetä muita kuin edellä mainitut takuut.

Asiakas saa korjata tuotetta takuuaikana, jos hänellä on tähän Suunto Oy:n asiakaspalveluosaston myöntämä lupa.

Suunto Oy tytäryhtiöineen ei ole velvollinen korvaamaan välittömiä tai välillisiä vahinkoja, jotka aiheutuvat tuotteen käytöstä tai kyvyttömyydestä käyttää tuotetta. Suunto Oy tytäryhtiöineen ei ole vastuussa tämän laitteen käytön kolmansille osapuolille aiheuttamista vahingoista tai menetyksistä.

Suunto Oy:n noudattama laatujärjestelmä on ISO 9001 -laadunvarmistusstandardin mukainen (laatusertifikaatti nro 96-HEL-AQ-220). Sertifikaatin myöntää Det Norske Veritas.

11. VASTUUVAPAUS

Koska Suunto ei omista eikä hoida GPS-satelliitteja eikä GPS-signaalin lähetysjärjestelmää, Suunto ei vastaa mahdollisista vioista, paikannuksen laadun muutoksista tai mahdollisesta GPS-palvelun lakkauttamisesta. Suunnon tuotteita ei voi palauttaa GPS-palveluissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Tämä laite täyttää B-luokan digitaalisten laitteiden FCC rajoitusten kohdan 15. Tämä laite kehittää, käyttää ja voi säteillä radiotaajuusenergiaa. Mikäli sitä ei asenneta tai käytetä oikein, se voi häiritä radioviestintää. Ei ole takuita siitä, etteikö häiriötä voisi esiintyä. Jos tämä laite aiheuttaa haitallista häiriötä toisille laitteille, yritä korjata asia siirtämällä laitetta.

Ota yhteyttä valtuutettuun Suunto-kauppiaaseen tai johonkin toiseen huoltoteknikkoon, mikäli ongelmaa ei voi poistaa. Laitteen käyttöön liittyvät seuraavat ehdot: (1) Laite ei voi aiheuttaa haitallista häiriötä ja (2) laitteen täytyy vastaanottaa kaikki häiriö, mukaan lukien sellainen, joka saattaa aiheuttaa ei-toivottuja vaikutuksia. Korjaukset tulisi teettää valtuutetuilla Suunto-huoltohenkilöillä. Luvattomat korjaukset mitätöivät takuun.

VAROITUS

Lue tämä ohjekirja. Lue tämä ohjekirja perusteellisesti ja kiinnitä huomioita alla oleviin varoituksiin. Varmista, että ymmärrät miten laite kokonaisuudessaan toimii ja tiedostat sen rajat ennen kuin alat käyttää sitä.

VAROITUS

Älä käytä Suunto M9:ää ainoana navigaatiovälineenä. Käytä kaikkia saatavilla olevia navigointiapuvälineitä, kuten karttoja, kompassia, näköhavaintoja jne. ja vertaa niitä Suunto M9:n navigointitietoihin. Varmista, että kaikki eri apuvälineiden väliset ristiriitatilanteet selviävät ennen kuin jatkat navigointia.

VAROITUS

Tämä laite on tarkoitettu ainoastaan harrastuskäyttöön. Älä käytä tätä laitetta ammattimaista tai teollista tarkkuutta vaativien mittaustulosten hankkimiseen.

www.suunto.com

Made in Finland